

การออกแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา
Clothing design that beauty reflect wisdom of Preewa silk

ฐิติวรรณ โพนะทา

Thitiwan Ponata

อาทิตยา ยิงจำริญ

Atitaya Yingjamroen

แฟชั่นนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีการศึกษา 2562

การออกแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา

Clothing design that beauty reflect wisdom of Preawa silk

จีตติวรรณ โพนะทา

Thitiwan Ponata

อาทิตยา ยิ่งจำเริญ

Atitaya Yingjamroen

แฟชั่นนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีการศึกษา 2562

แฟ้มนิพนธ์	การออกแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา
ชื่อผู้เขียน	นางสาวฐิติวรรณ โพนะทา นางสาวอาทิตย์ยา ยิ่งจำเริญ
ระดับการศึกษา	ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาวิชา	ออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ
คณะ	อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.จรัสพิมพ์ วังเย็น อาจารย์ไกรฤกษ์ วิเสสพันธุ์

คณะกรรมการสอบแฟ้มนิพนธ์ได้ให้ความเห็นแฟ้มนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

	
.....ประธานกรรมการ
(ดร.จรัสพิมพ์ วังเย็น)	(ดร.กรชนก บุญทร)
	
.....กรรมการกรรมการ
(อาจารย์ไกรฤกษ์ วิเสสพันธุ์)	(ดร. ก้องเกียรติ มหาอินทร์)
	
กรรมการ
	(อาจารย์สัมพันธ์ สุวรรณศิริ)
	
กรรมการ
	(ดร.มธุรส เวียงสีมา)
	
กรรมการ
	(อาจารย์จิติมา พุทธบุชา)
	
กรรมการ
	(อาจารย์นิตยา วันโสกา)
	
กรรมการ
	(อาจารย์ณพน ไพศาลตันติวงศ์)

วันที่..... เดือน พ.ศ.

แฟชั่นนิพนธ์	การออกแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอ ผ้าไหมแพรวา
ชื่อผู้เขียน	นางสาวจิตติวรรณ โพนะทา นางสาวอาทิตย์ยา ยิ่งจำเจริญ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.จรัสพิมพ์ วังเย็น อาจารย์ไกรฤกษ์ วิเศษพันธุ์
ระดับการศึกษา	ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต
สาขาวิชา	ออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ
คณะ	อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

แฟชั่นนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนา รูปแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความ
งามของภูมิปัญญาการทอ ผ้าไหมแพรวา โดยศึกษาตลาดและภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวามา
พัฒนาเครื่องแต่งกายรูปแบบของสุภาพสตรี ด้วยการนำลักษณะของวัสดุและ ที่สามารถนำมา และ
ตลาดและสีของผ้าไหมแพรวา มาผสมผสานกับเทคนิคการตัดต่อเสื้อผ้าลงบนเครื่องแต่งกาย ที่
ทำให้ผู้สวมใส่ มีความสวยงาม และลดต้นทุนการผลิตเสื้อผ้าที่มาจากผ้าไหมแพรวา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบวิเคราะห์ 2 แบบ ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้า
โดยแบ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 2 ด้าน 1)โครงร่าง 2)รูปแบบ และแบบวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวา โดย
แบ่งเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 2 ด้าน 1)ลวดลาย 2)สี มุ่งศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพ และการ
วิเคราะห์โดยรวมเพื่อนำมาสร้างสรรค์รูปแบบเครื่องแต่งกาย

ผลจากการศึกษาพบว่า ลักษณะของวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้ามีลักษณะเป็นรูปทรงเลขาคณิต มี
โครงร่างที่ชัดเจน และลักษณะของผ้าไหมแพรวามีลักษณะการทอจิดและจกผ้าให้ลวดลายที่
สวยงามและนำข้อมูลที่ได้นำมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยให้ความสำคัญกับ
รูปแบบของชุด และการเลือกใช้ผ้าไหมแพรวาที่เหมาะสมในการตัดต่อลงบนเสื้อผ้า เพื่อให้รูปแบบ
เครื่องแต่งกายมีความสวยงามและน่าสนใจ อีกทั้งยังลดต้นทุนการผลิตได้อีกด้วย

Title	Clothing design that beauty reflect wisdom of Preawa silk.
Authors	Ms.Thitiean Ponata Ms. Atitaya Yingjamroen
Adviser	Dr. Jaratpim Wangyen Mr. Krailerck Visesphan
Degree	Bachelor of Technology
Department	Fashion and Textile Design
Faculty	Industrial Textiles and Fashion Design
Academic year	2019

Abstract

This thesis fashion is intended to study the development of a apparel model that reflects the beauty of wisdom. Silk cloth by study of patterns and Yotkan, woven silk weaving to develop a ladies style costume. By bringing the appearance of the material and that can be taken and the pattern and color of silk to blend with clothing techniques. On the costume, make the wearer elegant and reduce the cost of Dasuea fabric from the silk cloth.

The tools used in this study are two analytical types, including material and weaving equipment, with 2 aspects of analytical analysis. 1) Layout 2) pattern and type fabric analysis silk prairie with 2 side analysis criteria 1) pattern 2) color focuses on physical characteristics and overall analysis to create a apparel model.

The outcome of the study showed that the appearance of the material and weaving equipment looks as a geometric shape. There is a clear layout and appearance of silk fabric, Khit and Jok fabric, providing a beautiful pattern and the information that has been applied to the apparel design by pay attention to the theme and choosing the right silk cloth to cut into the clothes to make the costumes look beautiful and attractive. It also reduces production costs.

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำแฟชันนิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อพงศพล โพนะทา คุณแม่ยุพา ยิ่งจำเริญ และทุกคนในครอบครัว ที่คอยให้ความรักและให้กำลังใจ คอยอยู่เคียงข้างรับฟังและคอยสนับสนุนทุกด้านในการทำโครงการนี้จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ดร.จรัสพิมพ์ วังเย็น ที่คอยให้คำแนะนำในการจัดทำ แฟชันนิพนธ์ ให้ความช่วยเหลือชี้แนวทางในการออกแบบกระบวนการทางความคิดเป็นอย่างดีและพร้อมให้กำลังใจในการทำงาน แม้ว่าบางทีอาจมีข้อผิดพลาดบ้าง ขอขอบพระคุณด้วยความเคารพ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ไกรฤกษ์ วิเศษพันธุ์ ที่ให้คำแนะนำในการจัดทำ เล่มแฟชันนิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์สำหรับคำแนะนำดี ๆ ขอขอบพระคุณด้วยความจริงใจและความเคารพ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ในสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ ที่ให้คำแนะนำและให้ข้อมูลที่ดี ในการจัดทำแฟชันนิพนธ์ครั้งนี้ด้วย ขอขอบพระคุณด้วยความจริงใจ

ขอขอบคุณเพื่อนทุกคนในกลุ่มที่อยู่เคียงข้างกันและคอยร่วมทุกข์ร่วมสุขช่วยเหลือกัน ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือ แนะนำเป็นอย่างดี คอยอยู่ข้างๆเสมอและขอบคุณเพื่อนๆสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอทุกคน ที่คอยช่วยเหลือกันมาตลอด

ขอขอบคุณคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น ที่เอื้อเฟื้อสถานที่และเครื่องมือต่าง ๆ ในการจัดทำแฟชันนิพนธ์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สอนให้มีประสบการณ์ที่ดี

แฟชันนิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณจาก โครงการส่งเสริมสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมคนรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

นางสาวฐิติวรรณ โพนะทา

นางสาวอาทิตย์ยา ยิ่งจำเริญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ที่มาของปัญหา	2
แนวทางแก้ไขปัญหา	2
ขอบเขตของการศึกษาข้อมูลด้านเนื้อหา	2
ขอบเขตการออกแบบ	3
วิธีดำเนินแฟชันนิพนธ์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและลวดลายผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์	5
ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย	27
ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการตกแต่ง	40
ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มแฟชั่น S/S 2020	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการ	
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	49
	การหาคุณภาพของเครื่องมือ	52
	การรวบรวมข้อมูล	52
	การวิเคราะห์ข้อมูล	52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	การวิเคราะห์ลักษณะ โครงร่างของอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวาในปัจจุบัน	53
	สรุปผลการวิเคราะห์ โครงร่างที่ปรากฏบนวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา	63
	แนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกาย	63
	แรงบันดาลใจ	64
	กลุ่มเป้าหมาย	64
	ผลงานการออกแบบ	66
	สรุปผลการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 1	71
	สรุปผลการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 2	77
5	สรุปและอภิปรายผล	
	วัตถุประสงค์	78
	ที่มาของปัญหา	78
	แนวทางการแก้ไขปัญหา	78
	ขอบเขตของการศึกษาข้อมูลด้านเนื้อหา	78
	ขอบเขตของการออกแบบ	79
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สรุปผลการวิเคราะห์	80
การอภิปรายผลการศึกษวิเคราะห์	82
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	85
ประวัติผู้จัดทำแฟ้มนิพนธ์	98

สารบัญภาพ

ภาพ ที่		หน้า
1	ภาพผ้าไหมแพรวา	6
2	ภาพผ้าไหมแพรวาที่มีขนาดความยาว 1 วาหรือ 1 ช่วงแขน	7
3	ภาพผ้าไหมแพรวาที่มีขนาดความยาว 1 วาหรือ 1 ช่วงแขน	7
4	ภาพชาวภูไท	9
5	ภาพผ้าชิ้นจกทั้งผืนของชาวภูไทในแขวงสะหวันเขต สปป.ลาว	9
6	ภาพวิถีชีวิตชาวภูไท	10
7	ภาพชุดฟ้อนรำ	10
8	ภาพชุดงานบุญ	11
9	ภาพชุดเซิ้ง	11
10	ภาพชุดผ้าไหมแพรวาที่ได้ในชีวิตประจำวัน	12
11	ภาพชุดผ้าไหมแพรวาที่ประยุกต์แล้ว	12
12	ภาพแพรวา ราชนิโหมไทย	14
13	ภาพสมเด็จพระราชินีกับผ้าไหมแพรวา	14
14	ภาพการเลี้ยงหม่อนไหม	15
15	ภาพการเลี้ยงหม่อนไหม	16
16	ภาพผ้าแซ่ว	19
17	ภาพส่วนประกอบของผ้าแพรวา	20
18	ภาพกรรมวิธีการเก็บลายขีด	21
19	ภาพกรรมวิธีใช้นิ้วก้อยจกยกลเส้นด้ายขึ้น	21
20	ภาพผ้าแพรวาลายลวง	22
21	ภาพผ้าแพรวาลายจก	23
22	ภาพผ้าแพรวาลายเกาะ	23

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
23	ภาพผ้าไหมแพรวา บ้าน โพน จังหวัดกาฬสินธุ์	24
24	ภาพรังไหม	24
25	ภาพกระดิ่งเลี้ยงไหม	25
26	ภาพเครื่องกรอด้าย (กงปั่นด้าย)	25
27	ภาพกระสวย	26
28	ภาพทอผ้า	26
29	ภาพโครงร่างแบบพริ้นเซส (Princess Line)	32
30	ภาพโครงร่างแบบเชอมีส (Chemise Line)	32
31	ภาพโครงร่างแบบเต็นท์ (Tent Line)	33
32	ภาพโครงร่างแบบเอ – ไลน์ (A-Line)	33
33	ภาพโครงร่างแบบชีธ (Sheath Line)	34
34	ภาพโครงร่างแบบเอ็มไพร์ (Empire Line)	34
35	ภาพโครงร่างแบบดรอปลเวสต์ (Dropped Waist Line)	35
36	ภาพโครงร่างแบบบับเบิลหรือฮาเร็ม (Bub-Ble Or Harem Line)	35
37	ภาพโครงร่างแบบโบลซอน (Blouson Line)	36
38	ภาพโครงร่างแบบเชิ้ตเวสต์ (Shirt Waist Line)	36
39	ภาพโครงร่างแบบทูนิค (Tunic Line)	37
40	ภาพโครงร่างแบบคาฟทาน (Caftan Line)	37
41	ภาพโครงร่างแบบเพพลัม (Peplum Line)	38
42	ภาพโครงร่างแบบแซ็คหรือพาร์เรล (Sack or Parrel Line)	38
43	ภาพโครงร่างแบบทราเพซ (Trapeze Line)	39
44	ภาพการตัดต่อผ้าแบบแพทเวิร์ค	40

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
45	ภาพการสะท้อนน้ำ	41
46	ภาพ Pop red s/s20	44
47	ภาพ Pop red s/s20	44
48	ภาพ Deep Mulberry s/s20	45
49	ภาพ Deep Mulberry s/s20	45
50	ภาพ Brick Red s/s20	46
51	ภาพ Brick Red s/s20	46
52	ภาพรังไหม	54
53	ภาพกระดิ่งเลี้ยงไหม	55
54	ภาพเครื่องกรอด้าย (กงปั่นด้าย)	56
55	ภาพกระสวย	57
56	ภาพที่ทอผ้าไหม	58
57	ภาพผ้าแพรวาลายลวง	60
58	ภาพผ้าแพรวาลายจก	61
59	ภาพผ้าแพรวาลายจก	62
60	ภาพโครงร่างอุปกรณ์ทอผ้าไหม และ ผ้าไหมแพรวา ทั้ง3ลวดลาย	63
61	ภาพกลุ่มเป้าหมาย (TARGE GROUP)	64
62	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 1	66
63	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 2	67
64	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 3	68
65	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 4	69

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
66	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 5	70
67	ภาพภาพรวมผลงานการออกแบบ	71
68	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 1	72
69	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 2	73
70	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 3	74
71	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 4	75
72	ภาพผลงานการออกแบบ แบบที่ 5	76
73	ภาพภาพรวมผลงานการออกแบบ	77
74	ภาพผลงานการออกแบบคอลเล็คชั่นที่ 1	81
75	ภาพผลงานการออกแบบคอลเล็คชั่นที่ 2	81

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางวิเคราะห์ลักษณะของวัสดุและอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา	50
2	ตารางวิเคราะห์ลักษณะของผ้าไหมแพรวา	51
3	ตารางการวิเคราะห์รูปร่างรังไหม	54
4	ตารางการวิเคราะห์รูปร่างกระดิ่งเลี้ยงไหม	55
5	ตารางการวิเคราะห์รูปร่างเครื่องกรอผ้า	56
6	ตารางการวิเคราะห์กระสวย	57
7	ตารางการวิเคราะห์กึ่งทอผ้าไหม	58
8	ตารางการวิเคราะห์ลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายล่อง	60
9	ตารางการวิเคราะห์ลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายจก	61
10	ตารางการวิเคราะห์ลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายเกาะ	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันผ้าทอพื้นเมืองประสบปัญหาความนิยมที่ไม่ทั่วถึง เนื่องจากสภาพอากาศร้อนทำให้การใช้ผ้าไหมแพรวามีจำกัด โดยผู้บริโภคไม่ได้มีความต้องการหรือสนใจผ้าไหมแพรวามากนัก เพราะผ้าไหมแพรวาส่วนใหญ่นิยมออกงานในพิธีมงคล และวัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จักเรื่องเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา ผ้าไหมแพรวาจะมีราคาที่ยากแพง ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ค่อยนิยมซื้อมาสวมใส่เพราะ มีราคาที่ยากแพง และได้ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับช่องทางการตลาดผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งปัญหาด้านต้นทุนวัตถุดิบสูง

ผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าทอมืออันเป็นเอกลักษณ์ของชาวภูไท ตำบลโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอีกทั้งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงสนพระราชหฤทัยในความงดงามของผ้าไหมแพรวา ทรงมีพระราชทานประสงฆ์ให้อนุรักษ์ ศิลปะการทอผ้าไหมแพรวาไว้ให้ยั่งยืนสืบทอดเป็นเอกลักษณ์และมรดกของท้องถิ่นตลอดไป ผ้าไหมแพรวามีลวดลายที่โดดเด่น ลายต้นสนและลายแถบหรือลายคั่นเป็นต้น การทอที่มีการผสมผสานการทอผ้าจากและจัดตั้งใช้ทักษะของช่างทอ ผ้าไหมแพรวาจึงเปรียบเสมือนเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มชนที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มผู้ไท ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการสืบทอดด้วยการนำผ้าไหมแพรวามาพัฒนาต่อยอดในฐานะเสื้อผ้าแฟชั่น

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของผ้าไหมแพรวา โดยการนำผ้าไหมแพรวามาใช้ในการออกแบบ เพื่อสะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา โดยการใช้เทคนิคการตัดต่อและเทคนิคสะท้อนน้ำ รวมทั้งการนำแนวโน้มแฟชั่น มาใช้ในการออกแบบเพื่อภาพสะท้อนความงามผ้าไหมแพรวา ผ่านการออกแบบแฟชั่นและที่สำคัญคือการออกแบบที่สามารถส่งเสริมแนวคิดการกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่หันมาให้ความสนใจในการสวมใส่ ผ้าไหมแพรวาเพิ่มขึ้น เพื่อการส่งเสริมการทอผ้าและการผลิตรูปแบบเสื้อผ้าสำเร็จรูปของกลุ่มชาวภูไท ตำบลโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลวดลายและภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา

ที่มาของปัญหา

ปัจจุบันผ้าไหมแพรวานำมาใช้กันเฉพาะกลุ่มคน และส่วนมากจะใช้เฉพาะงานวันสำคัญ และสืบทอดต่อกันมาในครอบครัวเท่านั้น เนื่องจากต้องใช้ทักษะในการทอ อีกทั้งผ้าที่ใช้เวลาทอค่อนข้างนาน เนื่องจากเทคนิคการทอเป็นการทอผ้าจิดผสมการจก จึงทำให้มีราคาสูง จึงมีผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม

แนวทางการแก้ไขปัญหา

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการนำผ้าแพรวามาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยนำผ้าแพรวามาออกแบบร่วมกับเทคนิคการตัดต่อ เพื่อการสร้างสรรค์รูปแบบที่สะท้อนภูมิปัญญาผ้าไหมแพรวา ร่วมกับการนำเสนอรูปแบบที่สามารถลดต้นทุนและความงามของเอกลักษณ์ผ้าแพรวา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงรูปแบบการแต่งกายที่ผลิตจากผ้าไหมแพรวา และยังคงคุณค่าทางความงามของเส้นไหมผ้าแพรวา ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวภูไท จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการหลักการออกแบบและแนวโน้มแฟชั่น
3. ศึกษาเทคนิคการตกแต่งเครื่องแต่งกาย

ขอบเขตของการออกแบบ

1. ออกแบบชุดสำหรับสุภาพสตรีในช่วงอายุ 25-35 ปี
2. ออกแบบชุดสำหรับสุภาพสตรีโดยนำเอาผ้าไหมแพรวามาใช้ในการตัดต่อบางส่วนลงบนเสื้อผ้า

วิธีดำเนินแฟชั่นนิพนธ์

1. นำเสนอหัวข้อแฟชั่นนิพนธ์
2. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมแพรวา บ้าน โพน
3. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชาวภูไท (ผู้ไท) ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์
4. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสืบสานวัฒนธรรมผ้าไหมแพรวาและประวัติการทอผ้าไหมในประเทศไทย
5. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายและกรรมวิธีการทอผ้าไหมแพรวา บ้าน โพน
6. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการหลักการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า
7. ออกแบบชุดสุภาพสตรี
8. คัดเลือกแบบ ที่ตัดเย็บชุดแฟชั่น
9. ตัดเย็บชุดที่คัดเลือกไว้
10. ตกแต่งรายละเอียด
11. ตรวจสอบความเรียบร้อย
12. สรุปผลการดำเนินงานพร้อมข้อเสนอแนะ
13. นำเสนอผลงาน
14. ส่งเอกสารแฟชั่นนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามกำหนด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงลักษณะของลวดลายและภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ได้รู้รูปแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา

นิยามศัพท์

ผ้าไหมแพรวา	หมายถึง	ผ้าไหมที่ทอประดิษฐ์ลวดลายด้วยการขีดและการจกใช้เส้นไหมตีเกลียวเป็นทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่งรวมทั้งมีเส้นไหมเพิ่มพิเศษในการทำให้เกิดลวดลายตามกรรมวิธีที่ประณีตของชาวผู้ไทยที่เป็นมรดกทางหัตถกรรมที่ถ่ายทอดสืบกันต่อมา ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาภูมิปัญญาและลวดลายการทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ภูมิปัญญา	หมายถึง	ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ที่นำมาไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาของมนุษย์ ที่เป็นพื้นความรู้ของสังคมนั้น ๆ และมีการยอมรับรู้ เชื่อถือ เข้าใจ ร่วมกัน ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวคิด และรูปแบบการทอผ้า การแต่งกาย ของชาวภูไท ตำบลโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการพัฒนาสีส้นผ้าไหมแพรวา บ้าน โพนที่มีอยู่จากเดิมเพื่อให้เข้ากับคนรุ่นใหม่ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาและลวดลายผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย
3. ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการตกแต่ง
4. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มแฟชั่น ปี 2020
5. วิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาและลวดลายผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์ หมายถึง ผ้าไหมที่ทอประดิษฐ์ลวดลายด้วยการจิดและการจกใช้เส้นไหมตีเกลียวเป็นทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่งรวมทั้งมีเส้นไหมเพิ่มพิเศษในการทำให้เกิดลวดลายตามกรรมวิธีที่ประดิษฐ์ของชาว ผู้ไทย ที่เป็นมรดกทางหัตถกรรมที่ถ่ายทอดสืบกันต่อมา

1.1 ลักษณะของผ้าไหมแพรวา

ผ้าทอเป็นผืนที่มีขนาดความยาว 1 วา หรือ 1 ช่วงแขน ใช้สำหรับคลุมไหล่หรือห่มสไบเฉียงที่เรียกว่าผ้าเบี่ยงของชาวผู้ไทย ซึ่งใช้ในโอกาสที่มีงานเทศกาลบุญประเพณีหรืองานสำคัญอื่นๆ โดยประเพณีทางวัฒนธรรมของหญิงสาวชาวภูไทจะต้องยึดถือปฏิบัติคือ จะต้องตัดเย็บผ้าทอ 3 อย่างคือ เสื้อดำ ตำแพรว (หมายถึงการทอผ้าแพรวา) ซิ่นไหม ผ้าแพรวานิยมทอด้วยไหมทั้งผืน มีสีส้น ลวดลาย ที่หลากหลายนับเป็นผ้าไทยอีกรูปแบบหนึ่ง

ภาพ 1 ผ้าไหมแพรวา

(ที่มา : <http://www.judprakai.com/creative/653> สืบค้นวันที่ 13 มกราคม 2562)

1.2 ประวัติ

ผ้าแพรวา เป็นชื่อเฉพาะที่เรียกผ้าชนิดหนึ่ง ที่ใช้สำหรับคลุมไหล่หรือห่มสไบเฉียงของชาวผู้ไทย ซึ่งใช้ในงานเทศกาล บุญประเพณีหรืองานสำคัญอื่น ๆ เป็นผ้าที่ทอด้วยมือ แพรว หมายถึง ผ้าวา หมายถึงความยาวของผ้า 1 วา คำว่า แพรวา จึงมีความหมายว่า ผ้าที่มีความยาวประมาณ 1 วา

1.2.1 คำนิยาม

ผ้าแพรวา เป็นชื่อเฉพาะที่ชาวอีสานทั่วไปเรียกผ้าชนิดหนึ่งที่ใช้สำหรับคลุมไหล่หรือ ห่มสไบเฉียงของชาวผู้ไทย ซึ่งใช้ในโอกาสที่มีงานเทศกาล บุญประเพณีหรืองานสำคัญอื่น ๆ

1.2.2 ผ้าแพรวามีความหมายตามรูปศัพท์ซึ่งเป็นคำผสมระหว่างคำมูล 3 คำคือ

ผ้า หมายถึง วัสดุอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นผืน ได้จากการเอาเส้นใยของ ผ้าย ไหม ป่าน ปอ ฯลฯ ซึ่งผ่านกรรมวิธีหลายอย่างเป็นต้นว่า การปั่นเส้นใยให้เป็นเส้นด้าย ย้อมสี ฟอกสี การฟั่นเกลียว การเคลือบผิว ฯลฯ แล้วนำเข้ามาทอเข้าด้วยกันให้เป็นผืนมีขนาดความกว้าง ความยาวแตกต่างกันไปตามความต้องการใช้สอยประโยชน์ เมื่อทอเสร็จเป็นผืนแล้ว จะเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามชื่อวัสดุที่นำมาใช้ถักทอ เช่น ถ้าทอจากใยฝ้าย เรียกว่า ผ้าฝ้าย หรือถ้าทอจาก เส้นใยไหม เรียกว่าผ้าไหม

แพรว หรือ แพ (ภาษา อีสาน) หมายถึง ผ้าที่ยังไม่ได้แปรรูปไปให้เป็นเสื้อ หรือ ช่ง (โสังหรือกางเกง) คือยังมีลักษณะเป็นผืนผ้าที่เสร็จจากการทอมักเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามลักษณะวัสดุที่ใช้ เช่นแพรว ไหมแพรวฝ้ายแพรวอโปลี เป็นต้น

วา หมายถึง มาตรการวัดความยาวอย่างหนึ่ง ได้จากการกางแขนทั้งสองแขนออกไป จนสุดแล้วทาบกับสิ่งที่ต้องการวัดขนาดความ ยาว ด้วยการทาบลงไปให้แขนตรงเป็นเส้นขนาน ทำ อย่างนี้แต่ละครั้งเรียกว่า 1 วา (ต่อมาปรับปรุงมาตรการวัดนี้ใหม่ว่า 1วามีขนาดเท่ากับ 4 ศอก)

ภาพ 2 ผ้าไหมแพรวาที่มีขนาดความยาว 1 วาหรือ 1 ช่วงแขน

(ที่มา :<https://www.google.com/search?q=ผ้าไหมแพรวา&source=lnms&tbn> สืบค้นวันที่ 16

กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพ 3 ผ้าไหมแพรวาที่มีขนาดความยาว 1 วาหรือ 1 ช่วงแขน

(ที่มา :<https://www.google.com/search> สืบค้นวันที่ 13 มกราคม 2562)

1.3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประวัติชาวภูไท (ผู้ไทย) บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3.1 บ้านโพน

เป็นชุมชนชาวผู้ไทย ซึ่งมี วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ดั้งเดิม อันมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่น (Highlight) ของตำบลโพน

1.3.2 ความเป็นมาและสภาพทั่วไปของชุมชนชาวผู้ไทยบ้านโพน

ประวัติความเป็นมาในการเดินทางมาสร้างบ้านแปลงเมือง ของชาวผู้ไทยบ้านโพน บ้านโพน ตำบลบ้านโพน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งขึ้นในราว พ.ศ. 2400 ก่อนตั้งบ้านขึ้นครั้งแรกมีคนมาด้วยกัน 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มพ่อเฒ่าพรมบุตร 2. กลุ่มตาโต 3. กลุ่มเฒ่าขุนได้อพยพมาจากกุคบก (อำเภอกุคบก) มาตั้งครั้งแรกที่บ้านหนองจอก (ห่างจากบ้านโพนปัจจุบันไปทางบ้านหนองซ่างประมาณ 2 กม.) และได้ปักหลักทำมาหากินอยู่ประมาณ 10 ปีต่อมา เห็นว่าบ้านหนองจอก คับแคบและชุมชนเริ่มมากจึงย้ายออกไปคนละทางพวกหนึ่งได้ย้ายไปอยู่หนองซ่าง อีกพวกหนึ่งได้ย้ายมาอยู่บ้านนาหลุบ ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของบ้านโพนห่างจากบ้านโพนประมาณ 10 เส้น ทำมาหากินได้ประมาณ 4-6 ปี เห็นว่าบ้านนี้ยังคับแคบอีก จึงถอยมาหาที่ตั้งบ้านใหม่ ซึ่งตั้งอยู่จนถึงวันนี้ โดยให้นามว่า “บ้านโพนไทย” ตั้งเฒ่าขุนเทพบริหาร เป็นผู้ใหญ่อำเภอที่ 1 และหมื่นภูธร เป็นผู้ใหญ่อำเภอที่ 2 ได้ ทำมาหากินกันอย่างมีความสุข ชาวผู้ไทยบ้านโพนเป็นผู้ที่ชอบเข้าวัดฟังธรรมทำบุญทำทานรักษาศีล ซึ่งมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่อดีต โดยทั่วไปชาวผู้ไทยจะปลูกฝังให้บุตรหลานรู้จักทำบุญทำทาน เมื่อถึงวันพระมักนิยมไปทำบุญที่วัดกัน โดยเฉพาะวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานบุญประเพณีตามอิตลิบสอง ซึ่งชาวไทยจะมีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเช่นเดียวกับสังคมไทยอีสานทั่วไป เช่น บุญพระเวศ บุญบั้งไฟ บุญออกพรรษา บุญกฐิน เป็นต้น

สตรีชาวภูไทมักสวมเสื้อแขนกระบอก คอตั้งแบบเสื้อคอจีน ติดกระดุมกะลา กระดุมเงิน หรือเหรียญสตางค์ เช่น เหรียญสตางค์ห้า สตางค์สิบ มาติดเรียงเป็นแถว ตัวเสื้อนิยมใช้ผ้าข้อมครามเข้มหรือสีดำ บางท้องที่นิยมตกแต่งสาบเสื้อด้วยผ้าลวดลายต่างๆ ตกแต่งไว้อย่างสวยงาม นิยมสวมเครื่องประดับที่ทำด้วยเงินหรือทอง หญิงภูไททุกคนไม่ว่าสาวหรือแก่ไว้ผมยาวเกล้ามวยสูง มีปิ่นหรือลูกประคำประดับที่มวยผม สำหรับชาวภูไทในจังหวัดกาฬสินธุ์ อุดรธานี

ร้อยเอ็ด และมุกดาหาร นิยมใช้ฝ้ายนหรือแพรมน (แพรฟอย) ทำเป็นผ้าสี่เหลี่ยมเล็กๆ ม้วนผูกมวย
ผม

ภาพ 4 ชาวภูไท

(ที่มา : [https://www.google.com/search?q=ประวัติ+ชาวภูไท+บ้าน+โพน&source=lnms&tbm](https://www.google.com/search?q=ประวัติ+ชาวภูไท+บ้าน+โพน&source=lnms&tbm=slp&btn=16)
สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพ 5 ผ้าชิ้นจกทั้งผืนของชาวภูไทในแขวงสะหวันเขต สปป.ลาว

(ที่มา : http://www.isangate.com/isan/paothai_phutai.html สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

1.3.3 ลักษณะทางสังคม

ชาวภูไทเป็นกลุ่มชนที่มีความขยัน อดออม และมีวัฒนธรรมในเรื่องการถัก-ทอ เค้นซัด จึงปรากฏเสื้อผ้าชนิดต่าง ๆ ทั้งผ้าฝ้าย ไหม ในกลุ่มชาวภูไท เช่น ผ้าแพรวา ในปัจจุบัน เป็นผ้าที่ผลิตยากใช้เวลานาน มีความสวยงาม จึงนับว่าชนกลุ่มนี้มีวัฒนธรรมเรื่องเสื้อผ้าเด่นชัดมาก โดยเฉพาะการทอผ้าชิ้นหมี ดิ้นต่อ เป็นดิ้นต่อขนาดกว้าง 4-5 นิ้ว (มือ) เรียกว่า "ดิ้นเต๊ะ" เป็นที่นิยมในกลุ่มภูไททอเป็นหมีสาด หมีหม้อย้อมคราม จนเป็นสิครามแก่เกือบเป็นสีดำ ชาวบ้านมักเรียก "ผ้าดำ" หรือ "ชิ้นดำ"

ภาพ 6 วิถีชีวิตชาวภูไท

(ที่มา :http://www.isangate.com/isan/paothai_phutai.html สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพ 7 ชุดฟ้อนรำ

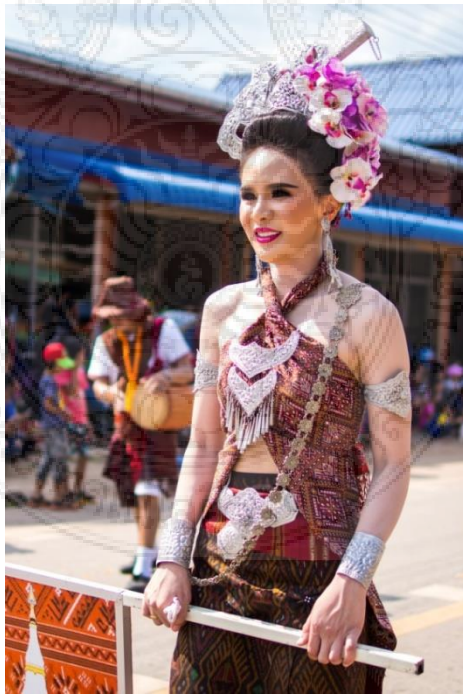
ภาพ 8 ชุดงานบุญ

ภาพ 9 ชุดเซิ้ง

ภาพ 10 ชุดผ้าไหมแพรวาที่ได้ในชีวิตประจำวัน

ภาพ 11 ชุดผ้าไหมแพรวาที่ประยุกต์แล้ว

1.4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสืบสานวัฒนธรรมผ้าไหมแพรวาและประวัติการทอผ้าไหมในประเทศไทย

1.4.1 การสืบสานวัฒนธรรมผ้าไหมแพรวา

เมื่อวันที่ 39 พฤศจิกายน 2520 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่9เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพสกนิกรชาวอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และทอดพระเนตรเห็นชาวภูไทยบ้านโพนแต่งกายแบบผู้ไทยเต็มยศ ถิ่นนุ่งผ้าถุงไหมมัดหมี่มีดินชั้น สวมเสื้อแขนกระบอกสีดำและคราม คอตั้ง ผ้าหน้าตลอด ติดแถบสีแดง ห่มสไบผ้าแพรวาสีแดงตามแบบสไบเฉียง หรือเรียกว่า ผ้าเบี่ยง ส่วนผู้ชายชาวภูไทก็นำผ้าแพรวาสีแดงมาคาดเป็นผ้าขาวม้า มารอรับเสด็จ ทรงสนพระราชหฤทัยมาก ได้มีพระราชดำริและทรงไต่ถามจากชาวบ้านได้ความว่า เป็นผ้าที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ และลูกหลานได้นำมาใช้สืบทอดกันมาแต่ไม่มีวางขาย หรือมีไม่กี่ครัวเรือนที่มีผ้าแพรวาใช้ เมื่อยามมีงานสำคัญที่ต้องนุ่งจะอาศัยหยิบยืมกันใช้เรื่อยมา

ทั้งนี้สมเด็จพระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่9ทรงเล็งเห็นว่าผ้าแพรวานั้นเป็นเสมือนเพชรในตมเป็นภูมิปัญญาไทยที่มีคุณค่า จึงทรงมีพระเมตตาธิคุณให้นำมาสืบทอดแก่ลูกหลาน และพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดรายได้สู่ชุมชน โดยให้ราชเลขาการในพระองค์นำเส้นไหมมามอบให้แก่ชาวบ้านเพื่อทอถวายได้ พระราชทานเส้นไหมมาให้แก่ชาวบ้านโพนเพื่อทอผ้าไหมแพรวาและทรงรับการทอผ้าแพรวาไว้ในโครงการ ศิลปชีพนับตั้งแต่นั้นมา

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่9 ที่ทรงมีพระราชดำริให้พัฒนาการทอผ้าแพรวา ทำให้ผ้าทอมืออันเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทยหรือภูไท ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน นอกจากสนองพระราชปณิธานการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย มรดกด้านการทอผ้าไหมแพรวา การรักษาสืบสานลายผ้าโบราณ อันเป็นการบันทึกวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นไทยแล้ว ยังทำให้ชาวบ้านมีอาชีพสร้างรายได้พัฒนาคุณภาพชีวิตดีขึ้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามวิถีแห่งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตรได้เผยแพร่ออกไปอย่างงดงามผ่านผ้าไหมทอมือไปสู่นานาชาติประเทศด้วยฝีมือของชาวบ้านด้วยเพราะสมเด็จพระ บรมราชินีนาถในรัชกาลที่9ทรงส่งเสริมสนับสนุนด้วยพระวิสัยทัศน์อันยาวไกลอันเกิดจากพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้นั่นเอง ครั้งหนึ่งพิพิธภัณฑสถานผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จึงได้นำ

เรื่องราวของผ้าแพรวมาจัดเสวนาให้เป็นที่ทราบถึงที่มาในหัวข้อว่า “ผ้าแพรว : จากผ้าเบี่ยง
ธรรมดา สู่วาชิณีแห่งใหม่ไทย” พร้อมการแสดงพื้นบ้านชุดผ้าแพรวภาพสินธุ์

ภาพ 12 แพรว วาชิณีใหม่ไทย

(ที่มา : <https://www.google.com/search?q=ผ้าไหมแพรว+บ้านโพนวาชิณี&source=lnms&tbn=isch&sa> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพ 13 สมเด็จพระราชินีกับผ้าไหมแพรว

(ที่มา : <https://www.google.com/search?q=ผ้าไหมแพรว+บ้านโพนวาชิณี&source=lnms&tbn>
สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

1.4.2 ประวัติศาสตร์ของการทอผ้าไหมที่ใช้เส้นใย

ประวัติศาสตร์ของการทอผ้าไหมที่ใช้เส้นใย จากตัวแมลงที่มีรูปลักษณ์คล้าย หนอนมาถักทอเป็น เสื้อผ้าพัศตราภรณ์สวยงามนั้นบันทึกไว้เสมือนเป็นตำนานที่เล่าขานกันว่า เกิดขึ้นในแผ่นดินจีนประมาณเกือบ ๕,๐๐๐ ปี ตรงกับสมัยพระเจ้าจักรพรรดิหวงตี้ คือ วันหนึ่ง จักรพรรดิหวงตี้เสด็จออกไปทรงล่าสัตว์ถึงเขาชีซาน ทรงพบหญิงสาวคนหนึ่งกำลังเลี้ยงตัวไหม และเก็บรวบรวมเส้นไหมจำนวนมากอยู่ใต้ต้นหม่อนใหญ่เชิงเขา พระองค์ไม่เคยทอดพระเนตรมาก่อน และทรงทราบว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่จึงเสด็จเข้าไปหาหญิงสาวผู้นั้น พร้อมรับสั่งถามว่า "ข้าพเจ้า อยากจะเรียนรู้วิธีการเลี้ยงและสาวเส้นไหม ท่านจะสอนให้ข้าพเจ้าได้หรือไม่ " ฝ่ายหญิงสาวตอบว่า " คุณพ่อและคุณแม่ได้สั่งไว้ว่าห้ามสอนผู้ชายที่มีไม่ใช่เป็นสามีของตน" เมื่อจักรพรรดิหวงตี้ ทรงทราบเช่นนั้น จึงทรงรวบรวมความกล้า ขออภิเษกสมรสกับหญิงสาวผู้นี้ เธอก็คือ เหลลยู่ ที่ตำนานจีนบันทึก เล่าขานกันต่อมาว่าเป็นผู้ค้นพบวิธีปลูกหม่อน เลี้ยงและสาวเส้นไหมนั่นเอง

1.4.3 การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอเป็นผ้าไหม

ในเมืองจีนถือเป็นความลับที่หวงแหนกันยิ่งแต่เมื่อจีน ส่งผ้าไหมออกไปขาย ต่างประเทศตามเส้นทางสายไหมที่ลือชื่อ คนเอเชียที่เป็นเพื่อนบ้านพยายามจะเรียนรู้ ต่อมา ประมาณหนึ่งพันปีหลังจากนั้น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมจึงได้แพร่หลายขยายไปยังประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น ประเทศในคาบสมุทรอินโดจีน และอินเดีย

ภาพ 14 การเลี้ยงหม่อน ไหม

(ที่มา :<http://esansupport.org/monmai/> สืบค้นวันที่ 13 มกราคม 2562)

ภาพ 15 การเลี้ยงหม่อนไหม

(ที่มา :<https://www.google.com/search?q=หม่อน+ไหม&source=lnms&tbm=isch> สืบค้นวันที่ 16
กุมภาพันธ์ 2562)

สำหรับประเทศไทย แม้ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่า การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเกิดขึ้นเมื่อใด แต่ใน พ.ศ.2515 ระหว่างการขุดค้นหาหลักฐานทางโบราณคดีครั้งใหญ่ของเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ได้พบหลักฐานที่เป็นผ้าของสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทย เป็นการพบโดยบังเอิญ คือได้พบเศษผ้าติดอยู่กับกำไลสำริด ผ้าที่พบนั้นคงมีอายุเท่ากับอายุของกำไล คือ ประมาณ 2,400 - 2,800 ปี ซึ่งอายุจริงของวิธีทำผ้าอาจมีมาก่อน แต่ไม่มีหลักฐานหลงเหลืออยู่นอกจากที่บ้านเชียงแล้ว การขุดค้นยัง พบหลักฐานเกี่ยวกับผ้าอื่นๆ จำนวนหนึ่ง รวมทั้งไหมด้วย ที่บ้านนาดี จังหวัดอุดรธานี หลักฐานสำคัญที่พบคือ ด้ายที่ใช้เป็นสายของสร้อยคอ ใยปั่นเป็นเกลียวทำเป็นด้าย ผ้าเป็นผืน พบเพียงเศษๆ และเส้นไหมซึ่งมีใย ขนาดต่างๆ กัน ใยหลายเส้นถูกทำให้แบนเหมือนเป็นไหมป่า แสดงว่ามีการใช้ผ้าไหมเป็นของพื้นเมืองในดินแดนแถบนี้มาช้านานแล้ว เพราะฉะนั้น จึงเป็นไปได้ทั้งสองทางว่า เมื่อคนไทยอพยพมาจากตอนใต้ของจีน อาจนำ วัฒนธรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมติดตัวมาด้วย และอาจเรียนรู้จากคนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ก่อนแล้ว ในดินแดน ภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ แต่การเลี้ยงไหมในสมัยโบราณคงไม่ได้ทำกันเป็นล่ำเป็นสันจนถึงกับเป็นสินค้า นอกจากจะเลี้ยงไหมไว้เพื่อทอเป็นเครื่องนุ่งห่มใช้ในครอบครัวเท่านั้น เพราะมีหลักฐานว่า สินค้าที่เรือสำเภาจีนบรรทุกมาค้าขายกับไทยในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ มีผ้าแพรไหมรวมอยู่ในบัญชีสินค้า และในราชสำนัก ไทยเจ้านายทรง พัสตราภรณ์ที่ตัดจากผ้าไหมจีน รวมถึงผ้าไหมญี่ปุ่นและผ้าไหมอินเดียด้วย

จนกระทั่งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นยุคทอง ของกรุงรัตนโกสินทร์ที่บ้านเมืองมีความเจริญก้าวหน้ามาก ในพ.ศ. 2444 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงสนพระทัยเรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จึงโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงเกษตรธิการดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงไหม โดยว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่น ชื่อ คาเมทาโร โทยาม่า เป็นหัวหน้าคณะ ให้มาสร้างสถานีเลี้ยงไหม ณ ตำบลทุ่งศาลาแดง กรุงเทพฯ และได้ยกแผนกไหมขึ้นเป็น "กรมช่างไหม" ในพ.ศ. 2446 โปรดเกล้าฯ ให้ พระราชโอรสที่เสด็จกลับ จากอังกฤษ คือ พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม เป็นอธิบดีกรมช่างไหมทรงตั้งโรงเรียนช่างไหมขึ้นเพื่อฝึกหัดการทอผ้าไหม ภายหลังเปลี่ยนเป็นโรงเรียนเกษตร ตั้งอยู่ที่วังสระปทุม ด้วยสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกา เจ้า ทรงมี โรงทอผ้าอยู่ในพระตำหนักใน พ.ศ.2447 ทางราชการได้ตั้งสาขาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ขึ้นที่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์และร้อยเอ็ด เพื่อการสอนการผลิตรังไหมและทอผ้าไหม แก่ชาวอีสาน ซึ่งมีความสามารถในการทอผ้า พื้นเมืองอยู่แล้ว กิจการก้าวหน้าและขยายออกไปสู่ จังหวัดต่างๆเพิ่มขึ้นคือศรีสะเกษ มหาสารคามและชัยภูมิจนกระทั่งต้นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประมาณพ.ศ. 2456 การส่งเสริมการเลี้ยงไหมจึงชะงักและล้มเลิกเพราะมีอุปสรรคมาก เช่น ไหมเป็นโรคตาย ด้วยการผลิตรังไหมเป็นงานประณีตที่ต้อง รักษาความสะอาด เป็นอันดับสำคัญแรก ๆ พ.ศ. 2478 ทางราชการได้กลับมาฟื้นฟูการเลี้ยงไหมขึ้นอีก โดยตั้งโรงสาวไหมด้วยเครื่องจักร ที่สั่งมาจากประเทศอิตาลี ขึ้นเป็นเครื่องแรกที่จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นศูนย์กลางของเกษตรกรในภาคอีสาน ทั้งภาค แม้ในระบายนั้นมีรายงานว่ามีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ถึงสามแสนครัวเรือน แต่โรงงานต้องประสบปัญหาด้านวัตถุดิบ เนื่องจากราษฎรไม่ชำนาญในการเลี้ยงไหมพันธุ์ต่างประเทศที่เหมาะสมจะใช้สาวด้วย เครื่องจักรและช่างประจำโรงงานก็ไม่มี ความชำนาญพอที่จะดัดแปลงเครื่องจักรให้สามารถสาวรังไหมพันธุ์พื้นบ้านได้ ประกอบ กับเกิด สงครามมหาเอเชียบูรพา โรงงานจึงหยุดชะงัก

รัฐบาล ได้ส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมขึ้นอีกใน พ.ศ. 2495 โดยยกฐานะขึ้น เป็นสถานีส่งเสริม การเลี้ยงไหมที่จังหวัดอุบลราชธานี และบุรีรัมย์ ทำการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ ประชาชน ตั้งแต่วิธีปลูกต้นหม่อน การผสมพันธุ์ไหม การคัดเลือกพันธุ์ ฯลฯ ซึ่งปรากฏว่าพันธุ์ไหม ที่เลี้ยงกันในประเทศไทย มีลักษณะค่อนข้างไปทาง พันธุ์ไหมญี่ปุ่น เนื่องด้วยไทยได้ร่วมมือกับรัฐบาล

ญี่ปุ่นตามแผนโคลัมโบ ตั้งศูนย์วิจัยและอบรมการทอผ้าไหมที่จังหวัดนครราชสีมา นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาระดับสูงเช่นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และวิทยาลัยเกษตรกรรมต่างๆ ทั่วภาคอีสาน ได้เปิดสอนวิชาการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมอย่างจริงจัง เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้อย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักพฤกษศาสตร์ ทำให้วิชาการด้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหมก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ จนถึงปัจจุบัน กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตั้ง "กลุ่มหม่อนไหม" ขึ้นในกองส่งเสริมพืชสวน มีหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมแก่เกษตรกร

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับลวดลายและกรรมวิธีการทอผ้าไหมแพรวา บ้านโพธิ์

1.5.1 ลวดลายผ้าแพรวา

นับเป็นผ้ามรดกของครอบครัว โดยในแต่ละครัวเรือนจะมีผ้าแซ้ว ซึ่งเป็นผ้าไหมส่วนใหญ่ทอพื้นสีขาว ขนาดประมาณ 25 x 30 เซนติเมตร มีลวดลายต่างๆ เป็นต้นแบบ ลายดั้งเดิมแต่โบราณ ซึ่งทอไว้บนผืนผ้าที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ บนผ้าแซ้วผืนหนึ่งๆ อาจมีลวดลายมากถึงประมาณกว่า 100 ลาย การทอผ้าจะคัดลวดลายจากต้นแบบในผ้าแซ้ว โดยจะจัดวางลายใดตรงส่วนไหนหรือให้สีใด ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ทอ เกิดเป็นเอกลักษณ์ของผ้าแพรวาจากการวางองค์ประกอบของลวดลายต้นแบบ และการให้สีสันของผู้ทอลวดลายของแพรวา มีลักษณะคล้ายคลึงกับลายจิตรลักษ์อีสาน แตกต่างกันบ้างที่ความหลากหลายของสีสันทันในแต่ละลวดลาย แต่มีลักษณะรวมกันคือ ลายหลักมักเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานของลายผ้า ส่วนสีสันทันบนผ้าแพรวาแต่เดิมนิยมพื้นสีแดงคล้ำ ข้อมด้วยครั้งมีลายจกสีเหลือง สีน้ำเงิน สีขาว และสีเขียวเข้ม กระจายทั้งผืนผ้าสอดคล้องในแต่ละลาย แต่ละแถวลวดลายที่ปรากฏบนผ้าทอแพรวา ที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของผ้าประเภทนี้

ภาพ 16 ผ้าแซ่ว

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

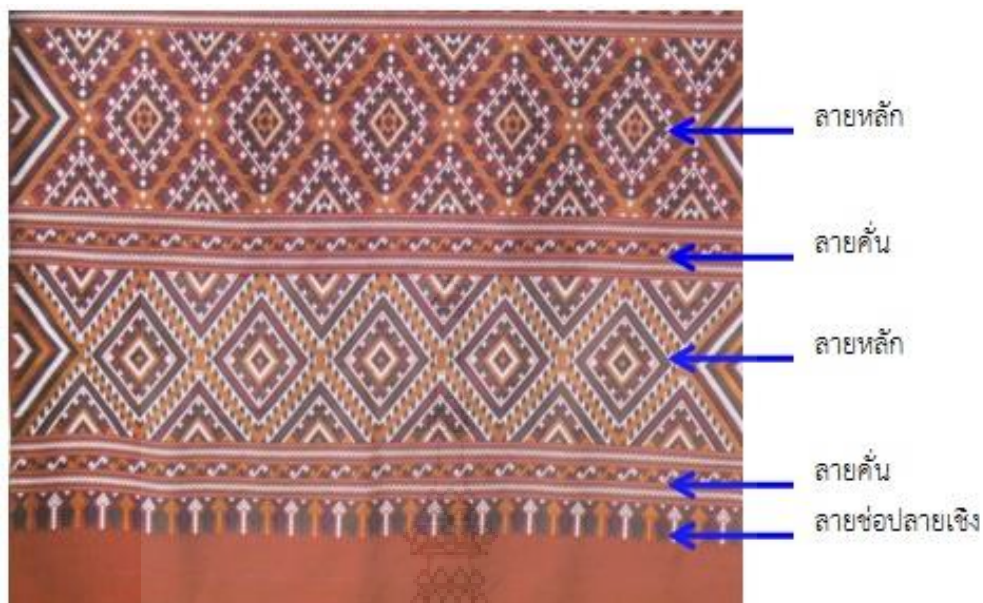
1.5.2 ลวดลายประกอบทั้งหมดในส่วนดังนี้

1.5.2.1 ลายหลัก คือลายที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งปรากฏอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่ของลายผ้าในแนวนอนลายหลักแต่ละลายมีความ กว้างของลายสม่ำเสมอคือกว้างประมาณแฉวง 8 – 12 เซนติเมตร ในแพรวาผืนหนึ่งๆ จะมีลายหลักประมาณ 13 แถว ลายหลักต่างๆ เช่น ลายนาค ลายสี่แขน ลายพันธุ์มหา ลายดอกสา ฯลฯ ส่วนประกอบสำคัญของลายหลัก คือ ลายนอก ลายใน และลายเครือ ลายนอก คือส่วนที่มีลักษณะเป็นตารางสามเหลี่ยมประกอบ 2 ข้างของลายใน มีลวดลายครึ่งหนึ่งของลายใน ตลอดความกว้างของผืนผ้า ลายใน คือส่วนที่อยู่ตรงกลางของแถวหลัก มีลวดลายเต็มรูปอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ตลอดความกว้างของผืนผ้าเช่นกัน ลายเครือ คือส่วนที่อยู่ในกรอบแฉวงบนของกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ในแต่ละแนวมีกึ่งกลางของลายหลักเป็นส่วนยอดของลายเครือ

1.5.2.2 ลายคั่น หรือ ลายแถบ คือลายที่มีขนาดเล็กอยู่ในแนวขวางผืนผ้า ความกว้างของลายประมาณ 4 – 6 เซนติเมตร ทำหน้าที่เป็นตัวแบ่งลายใหญ่ออกเป็นช่วงสลับกันไป เช่น

ลายตาไก่ลายงูลายขาเขา ฯลฯ

1.5.2.3 ลายช่อปลายเชิง หรือ ลายเชิงผ้า คือลายที่ปรากฏอยู่ตรงช่วงปลายของผ้าทั้ง 2 ข้าง ทอดติดกับลายคั่น ทำหน้าที่เป็นตัวเริ่มและตัวจบของลายผ้า มีความกว้างประมาณ 4 – 10 เซนติเมตร เช่น ลายช่อจันทร์หมาก ลายดอกบัวน้อย ฯลฯ

ภาพ 17 ส่วนประกอบของผ้าแพรวา

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

1.5.3 ส่วนประกอบของผ้าแพรวา

ผ้าแพรวา เป็นผ้าทอจากเส้นใยไหม ที่มีลักษณะลวดลายผสมกันระหว่างลายจิดและจกบนผืนผ้า ในกระบวนการจิดจะใช้วิธีเก็บลายจิดบนผ้าฝ้ายเรียบ ใช้ไม้เก็บจิด กัดเก็บจิดกลาย โดยต้องนับจำนวนเส้นไหม แล้วใช้ไม้ลายจิดสายเป็นลายเก็บไว้ ในการทอเก็บลายจะแบ่งเป็นช่วง แต่ละช่วงเก็บลายไม่เหมือนกัน ส่วนที่อยู่ตรงปลายต่อกับผ้าเรียบ เป็นการเก็บจิดดอกเล็ก ส่วนต่อไปเป็นการเก็บจิดดอกใหญ่ เรียกว่า “ดอกลายผ้า” ใช้ไม้ในการเก็บลายต่างกัน

ส่วนกรรมวิธีการจก ซึ่งคือกรรมวิธียกเส้นด้ายยืน แล้วสอดเส้นไหมสีซึ่งเป็นเส้นพุ่งพิเศษเข้าไปในผืนผ้า ทำให้เกิดลวดลายที่ต้องการ การทอแพรวาแบบผู้ไทเท่านั้น จะไม่ใช้อุปกรณ์อื่นช่วย ไม่ว่าจะเป็นเข็ม ไม้ หรือขนมน แต่จะใช้นิ้วก้อยจากเกาะเกี่ยว และสอดเส้นไหมสี ซึ่งเป็นเส้นพุ่งพิเศษแล้วผูกเก็บปมเส้นด้ายด้านบน เพื่อให้เกิดลวดลาย โดยการใช้การเกาะลายด้วยนิ้วก้อยตลอด จากริมผ้าข้างหนึ่งไปยังอีกข้างหนึ่งตลอดทั้งแถว

ภาพ 18 กรรมวิธีการเก็บลายขิด

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพ 19 กรรมวิธีใช้นิ้วก้อยจกเส้นด้ายขึ้น

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

1.5.4 จุดเด่นและความเป็นเอกลักษณ์ของผ้าแพรวา

ลวดลายสีสัน และความมีระเบียบ ความเรียบ ความเงางามของผืนผ้า ในผ้าแพรวา ผืนหนึ่งจะมีอยู่ประมาณ 10 หรือ 12 ลาย ใช้เส้นไหมในการทอตั้งแต่ 2-9 สี สอดสลับในแต่ละลาย แต่ละแถว ลวดลายที่ปรากฏจะประณีตเรียบเนียนเป็นเนื้อเดียวกันตลอดทั้งผืนผ้าลักษณะของ ลายผ้าของแพรวาที่ทอในปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ผ้าแพรวาลายล่อง ผ้าแพรวาลายจก และผ้าแพรวาลายเกาะผ้าแพรวาลายล่อง หมายถึง ผ้าแพรวาที่มีลวดลายเรียบง่าย มี 2 สี สีหนึ่งเป็นสีพื้น อีกสีหนึ่งเป็นลวดลายผ้าแพรวา ลายจก หมายถึง ผ้าแพรวาลายล่อง ที่มีการเพิ่มความพิเศษโดย

การจกเพิ่มดอกเข้าไปในลายล่องบนผืนผ้า เพื่อเต็มสีสันให้สวยงามยิ่งขึ้น แต่สีจะไม่หลากหลาย สดใสเหมือนแพรวาลายเกาะผ้าแพรวาลายเกาะ หมายถึงผ้าแพรวามีลวดลายและสีสันหลายสีเกาะเกี่ยวพันกันไป ลวดลายที่ใช้ทอแพรวาลายเกาะ ส่วนใหญ่เป็นลายดอกใหญ่ ซึ่งเป็นลายหลักของการทอผ้าแพรว อาจจะไม่ให้ซ้ำลายกันเลยในแต่ละแนวก็ได้การนำไปใช้ประโยชน์ แต่โบราณนิยมเพื่อนำไปใช้เป็นผ้าห่มตัว โดยห่มเฉียงบ่าหรือห่มเฉียงนอก ฯลฯ และใช้ปูสำหรับกราบพระ นิยมใช้คู่กับแพรมนซึ่งมีขนาดเล็กกว่า ทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีชายครุยทั้ง 2 ด้าน ใช้สำหรับคลุมศีรษะหรือเป็นผ้าเช็ดหน้า ปัจจุบันมีการทอเป็นผ้าผืนหน้ากว้าง สำหรับตัดเป็นเสื้อผ้าสวมใส่

ภาพ 20 ผ้าแพรวาลายล่อง

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพ 21 ผ้าแพรวาลายจก

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาพ 22 ผ้าแพรวาลายเกาะ

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

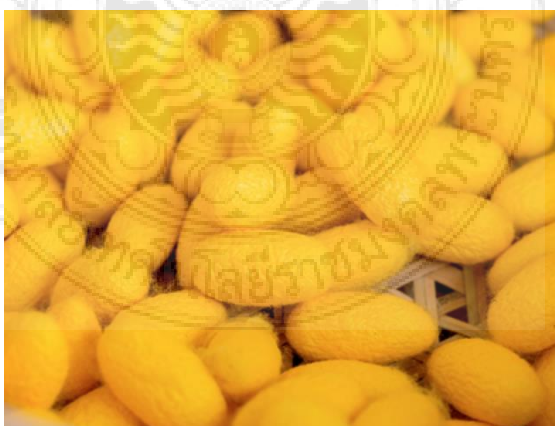

ภาพ 23 ผ้าไหมแพรวา บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

1.5.5 และอุปกรณ์ที่สำคัญในการทอผ้าไหมแพรวา

1.5.5.1 รังไหม รังไหมมีลักษณะกลมรี มีทั้งสีขาวและสีเหลืองขึ้นอยู่กับพันธุ์ของรังไหม ไยไหมนี้จะขับออกมาจากต่อมที่ศีรษะสองต่อม เมื่อแข็งตัวจะยึดติดกันแน่นดูเป็นเส้นเดี่ยว

ภาพ 24 รังไหม

(ที่มา :<https://www.sabuyamarket.com/view.php>ไหมแพรวา สืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2562)

1.5.5.2 กระด้งเลี้ยงไหม มีไว้สำหรับเป็นพื้นที่ให้กับตัวไหมได้พวยเพื่อทำรังห่อหุ้มร่างกายก่อนการฟักตัวเป็นดักแด้ ลักษณะของกระด้งที่ใช้จะมีลักษณะ เป็นวงกลม เป็นไม้ไผ่ทอสานขัดกัน ภายในกระด้งจะสานขัดกันเป็นแนวตั้งวนเป็นลักษณะขดหอยอยู่ภายใน ในระยะที่เท่าๆกัน เพื่อให้มีพื้นที่มากพอสำหรับการสร้างรังไหม

ภาพ 25 กระด้งเลี้ยงไหม

(ที่มา : <https://web.facebook.com/280120199060915/photos> สืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2562)

1.5.5.3 เครื่องกรอด้าย (กงปั่นด้าย) ใช้ปั่นเส้นด้าย เพื่อเตรียมใจด้ายสำหรับฟอกและย้อม ใช้มือหมุนเครื่องปั่นด้ายจะเข้าไปในหลอดหมุนให้หน้าพอสมควร ประมาณ 1-2 เซนติเมตร ถอดหลอดออก ใช้กรรไกรตัดด้ายแล้วนำไปใส่กระสวยทอด้าย

ภาพ 26 เครื่องกรอด้าย (กงปั่นด้าย)

(ที่มา : <https://sites.google.com/site/phahimhnxngphlxng/wasdu-xupkrn-thi-chi-thx-pha-him> สืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2562)

1.5.5.4 กระสวย ใช้สอดด้ายพุ่งจะมีลักษณะคล้ายเรือ มีร่องใส่แกน
กระสวยมีทั้งแบบแกนเดี่ยวและแกนคู่

ภาพ 27 กระสวย

(ที่มา <https://sites.google.com/site/phahimhnxngphlxng/wasd> สืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2562)

1.5.5.5 กี่ทอผ้า มีขนาดใหญ่ประกอบไปด้วยโครงกึ่งพีม เขาตุกหรือตะกอ
ไม้ม้วนผ้าและหลักม้วนผ้า ไม้สำหรับพาดนั่งเวลาทอเหยียบสำหรับดึงเส้นไหมและตะกอขึ้นลง
ไม้แกนม้วนไหมเส้นยืน คานแขวน กระสวย หลอดด้ายพุ่ง ผังหรือสะดึงขึงผ้าให้ตึง มักจะวางใต้ถุน

เรือน และฝังเสากับพื้นดินแบบถาวร

ภาพ 28 กี่ทอผ้า

(ที่มา <https://sites.google.com/site/phahimthiy12/5-xupkrn/-ki-thx-pha> สืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2562)

จากการศึกษาผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการนำเอาวัสดุ อุปกรณ์ และ ผ้าไหมแพรวา ที่เป็นจุดเด่นและเอกลักษณ์ มาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายในรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ และได้ศึกษาวัสดุและอุปกรณ์ ทั้งหมด 5 ชนิด ว่ามีลักษณะ โครงร่างและรูปแบบการใช้งานอย่างไร เพื่อเป็นการออกแบบเครื่องแต่งกายในรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย

2.1 ความหมายของการออกแบบเครื่องแต่งกาย

2.1.1 การออกแบบ หมายถึง กระบวนการที่สนองความต้องการในสิ่งใหม่ๆ ของมนุษย์ซึ่งส่วนใหญ่เพื่อให้ชีวิตอยู่รอด และมีความสะดวกสบายมากขึ้น

2.1.2 ความหมายของการออกแบบเครื่องแต่งกายคือการออกแบบเครื่องแต่งกายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า แฟชั่น ดีไซน์ หรือ คอสตูม ดีไซน์ ในวงการออกแบบเครื่องแต่งกายมีการนำคำว่าแฟชั่น, คอสตูม และ ดีไซน์ มาใช้ทับศัพท์อยู่เสมอ จึงต้องทำความเข้าใจในความหมายของรากศัพท์คำดังกล่าว

2.1.3 แฟชั่น หมายถึง วารูป ทำแบบ, แบบ สิ่งที่นิยมทำกัน ความนิยมของคนสมัยนิยม ถูกสมัยนิยม ตามสมัยนิยม หู หรือ รูปแบบของเสื้อผ้า หรือสิ่งอื่น ๆ ที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมชมชอบในห้วงเวลาหนึ่งแนวทางในการทำบางสิ่งบางอย่าง

2.1.4 คอสตูม หมายถึง เครื่องแต่งกายที่ใช้กันในสมัยหรือถิ่นหนึ่งๆ เครื่องแต่งกายแบบโบราณที่ใช้ในการแสดงละคร แต่งกาย หรือ เครื่องแต่งกายซึ่งได้รับการออกแบบขึ้นมา โดยมีจุดมุ่งหมายเป็นการเฉพาะหรือเป็นพิเศษ เครื่องแต่งกายที่ได้รับการออกแบบขึ้นมาเฉพาะสำหรับสถานที่หรือห้วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

2.1.5 ดีไซน์ หมายถึง ออกแบบ แบบ แผนแบบ ลวดลาย เครื่องจักร การวาดภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิธีการทำบางสิ่งบางอย่าง แนวทางการทำบางสิ่งบางอย่าง เส้นและรูปร่างซึ่งเป็นที่มาของการตกแต่งหรือแบบ การวาดเพื่อออกแบบบางสิ่งบางอย่าง การออกแบบบางสิ่งบางอย่าง โดยมีจุดมุ่งหมายพิเศษเป็นการเฉพาะ

จากการศึกษาความหมายข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การออกแบบเครื่องแต่งกายเป็นการแสดงแบบตัวอย่างของเครื่องแต่งกาย ซึ่งแต่ละแบบตัวอย่างจะมีคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปตามแนวคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยมีขนบธรรมเนียมประเพณี

และความนิยมของผู้คนในยุคสมัยนั้นๆ หรือท้องถิ่นนั้นๆ เป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวคิดสร้างสรรค์ดังกล่าว ทั้งนี้ แนวคิดสร้างสรรค์อาจจะเกิดขึ้นใหม่โดยอิสระ หรือคัดแปลงมาจากแบบเครื่องแต่งกายซึ่งเป็นที่นิยมอยู่ในขณะนั้น หรือเคยได้รับความนิยมาแล้วในอดีต

2.2 แนวทางในการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

สิ่งที่เข้ามามีบทบาทและมีความสัมพันธ์กับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายในปัจจุบันนี้มีอยู่หลายประการด้วยกัน เช่น ดนตรี ภาพยนตร์ ศิลปวัฒนธรรม ของที่ระลึกประจำชาติ เป็นต้น เพราะแฟชั่นเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไปตามสภาพของสังคม เศรษฐกิจ ในช่วงนั้น และจะเห็นได้ว่าในโลกปัจจุบันนี้การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของมนุษย์เราได้รับการพัฒนาขึ้น และสไตล์ในการแต่งตัวก็มีหลากหลายมากมาย สำหรับในโลกปัจจุบันผู้วิจัยได้มองเห็นว่าการที่สวมใส่เสื้อผ้าทับซ้อนกันนั้น เป็นการสร้างเสน่ห์ เพิ่มดีเทล และเสื้อผ้านั้นยังสามารถบ่งบอกถึงความโดดเด่นและสถานภาพทางสังคมของผู้แต่งกาย

2.3 แนวทางในการออกแบบเสื้อผ้าให้สามารถตรงกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินการได้ดังนี้

2.3.1 การวิเคราะห์ตามโอกาสการสวมใส่ว่าเสื้อผ้าที่ออกแบบนั้น ใช้กับงานประเภทใดมีความเป็นทางการมากน้อยเพียงไร

2.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาด ข้อมูลทางการตลาดในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเสื้อผ้า ได้แก่แนวโน้มของวัตถุดิบ สี รสนิยมของผู้บริโภค

2.3.3 วิเคราะห์แนวความคิดในการผลิตสินค้า เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สวมใส่และทางการตลาดได้แล้วก็นำข้อมูลที่ได้มานั้นมาหาแนวความคิด ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์โอกาสในการสวมใส่ กลุ่มอายุผู้ที่สวมใส่ และรสนิยมของผู้ที่สวมใส่ เป็นต้น

2.4 แนวทางของการแสดงภาพรวมของสินค้าที่สามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงแฟชั่นและทางการตลาดให้ตรงกับฤดูกาล สิ่งที่น่าออกแบบต้องคำนึงถึงมีดังนี้

2.4.1 เรื่องราวแนวความคิด คือ การกำหนดเรื่องราวแนวความคิด รูปแบบแนวทางในการออกแบบเสื้อผ้า และกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้าง ๆ

2.4.2 ลักษณะของสินค้า คือ ภาพรวมของลักษณะสินค้าอย่างกว้าง ๆ ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย

2.4.3 อายุของกลุ่มเป้าหมาย คือ การกำหนดอายุของกลุ่มเป้าหมายว่าอยู่ในช่วงเวลาใด

2.4.4 การแยกประเภทของสินค้า

2.4.5 ราคา คือ การกำหนดราคาของสินค้าว่าอยู่ในระดับตลาดใด

2.4.6 ฤดูกาล คือ การผลิตสินค้าให้มีความเหมาะสมกับฤดูกาล

2.4.7 การตลาด คือ การที่มีข้อมูลทางการตลาดของกลุ่มเป้าหมายความต้องการของผู้บริโภค การโฆษณา การประชาสัมพันธ์

2.5 หลักการออกแบบเสื้อผ้าที่ดี

การออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องใช้ประเภทผ้าเป็นการกำหนดลักษณะของเสื้อผ้าหรือของชิ้นงานประเภทผ้าตามแนวความคิดหรือจินตนาการซึ่งผลงานที่ปรากฏจะสวยงามที่คุณค่านั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการออกแบบและรู้จักนำองค์ประกอบทางศิลปะมาใช้ เพื่อให้การ ออกแบบที่ปรากฏออกมามีความ สวยงาม เหมาะสม

องค์ประกอบทางศิลปะที่นำมาใช้ในการออกแบบงานตัดเย็บ มีดังนี้

2.5.1 สัดส่วน เป็นขนาดของรูปร่างที่กำหนดเป็นแบบ โดยในแบบจะต้องมีสัดส่วนสัมพันธ์กัน เช่น กระเป๋าสตูด ปกเสื้อ กระดุม เป็นต้น โดยทั่วไปเสื้อผ้านิยมใช้สัดส่วนไม่เท่ากัน ที่นิยมคือ 5 ต่อ 8 ส่วน เช่น เสื้อสั้นกว่ากระโปรง การระบายเพื่อตกแต่งชั้นบนสั้นกว่าชั้นล่าง เป็นต้น เพราะสวยงามกว่า 2 ส่วนเท่ากัน

2.5.2 รูปร่าง หมายถึง เส้นรอบที่แสดงให้เห็นในลักษณะ 2 มิติ คือ ความสูง และความกว้าง เช่น ผอม สูง เตี้ย อ้วน สูงใหญ่ สั้นทัด เป็นต้น

2.5.3 รูปทรง รูปทรงของเสื้อผ้า ที่มองเห็นจากภายนอก เช่น ความยาวกระโปรง ความคับหลวมของเสื้อผ้า ส่วนคอคอของเอว เป็นต้น

2.5.4 จังหวะ เป็นลีลาการจัดวางบนตัวเสื้อ เพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวหรือเกิดความรู้สึกต่าง ๆ เช่น อ่อนหวาน หยิบกระด้าง จัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.5.5 จังหวะคงที่ ได้แก่ การจัดรูปแบบช่องว่างในแต่ละจุดเท่ากัน เช่น ความห่างของกระดุม ความห่างของจีบกระโปรง เป็นต้น

2.5.6 จังหวะต่อเนื่อง คือ การจัดรูปแบบช่องว่างในแต่ละจุดไม่เท่ากัน เช่น กระโปรง หลายๆ ชั้น ความห่างของเสื้อคอถ่วง

2.5.7 จังหวะผสม คือ การจัดวางที่มีช่องว่างผสมผสานระหว่างแบบจังหวะคงที่ และแบบจังหวะต่อเนื่อง

2.5.8 ความสมดุล เป็นน้ำหนักเท่ากันหรือไม่เท่ากันของเสื้อผ้าที่วัดด้วยสายตา

2.5.9 ช่องว่าง ในการออกแบบนั้นช่องว่างเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าในการตกแต่งมาก จะทำให้คุณค่าของงานออกแบบลดลง ดังนั้น การตกแต่งในงานผ้า ควรเว้นช่องว่างของเสื้อผ้า เพื่อให้เกิดความสวยงาม และน่าสนใจ

2.5.10 ความกลมกลืน เป็นการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของเสื้อผ้าให้เกิดความสวยงาม เช่น ความกลมกลืนด้วยสี ความกลมกลืนด้วยเส้น ความกลมกลืนด้วยผิวสัมผัส

2.4.11 จุดเด่น หรือการเน้นจุดใดจุดหนึ่งที่จะดึงดูดสายตาให้เป็นจุดสนใจ เช่น เน้นด้วยสี สดใส เน้นโดยใช้เส้นในแบบเสื้อผ้า เน้นโดยใช้เครื่องประดับ เป็นต้น

2.5.12 การตัดกัน เป็นลักษณะในแบบเสื้อที่ตรงข้ามกัน ซึ่งการตัดกันนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ เช่น ตัดกันด้วยเส้น ตัดกันด้วยสี ตัดกันด้วยรูปร่าง ตัดกันด้วยทิศทาง เป็นต้น

2.6 การออกแบบเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย

ในการออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย เพื่อให้เกิดความสวยงามเหมาะสม และคุ้มค่าสามารถนำไปใช้ได้ยาวนาน ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความสวยงามเหมาะสม เสื้อผ้าบางแบบ อยู่ในสมัยนิยมแต่ไม่เหมาะกับบุคลิกของผู้สวมใส่บางคน ทั้งนี้ ผู้ออกแบบเสื้อผ้าจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเพื่อนำหลักการไปใช้ในการออกแบบให้เหมาะสม ช่วยอำพรางส่วนที่พกพร่อง และช่วยเสริมจุดเด่นให้มีบุคลิกลักษณะที่ดียิ่งขึ้น สำหรับสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบเสื้อผ้า

โอกาสพิเศษ เป็นเสื้อที่ใส่เฉพาะโอกาสนั้น ๆ ไม่สามารถนำมาสวมใส่เป็นชุดปกติได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชุดราตรี เป็นเสื้อผ้าที่พิถีพิถันกว่าปกติ มี 2 ลักษณะ คือ ชุดราตรีแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ

2.6.1 ชุดราตรีแบบไม่เป็นทางการ เป็นชุดแบบใดก็ได้ ไม่จำกัดรูปแบบ ทั้งชุดสั้นและยาว ใช้กับงานตั้งแต่ช่วงบ่ายจนถึงกลางคืน

2.6.2 ชุดราตรีแบบเป็นทางการ ควรเป็นชุดราตรีที่เหมาะสมสำหรับงานกลางคืน งานรัฐพิธี ตกแต่งสวยงาม เนื้อผ้าที่ใช้โดยทั่วไปจะมีลักษณะมันวาว

2.7 การออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้ คือ

2.7.1 การออกแบบในโครงสร้าง หมายถึง การนำชิ้นส่วนต่างๆ ของผ้าแต่ละชิ้นส่วนนำมาเย็บติดกันจนกลายเป็นเสื้อผ้า อีกทั้งยังรวมไปถึงชนิดของตะเข็บ ชนิดของปกเสื้อ

ชนิดของแขนเสื้อ สี เนื้อผ้า เสื้อผ้าที่ได้รับการออกแบบในโครงสร้างที่คั่นส่วนมากจะเป็นเสื้อผ้าชั้นสูงที่มีราคาแพง

2.7.2 การตกแต่งเพิ่มเติมภายหลัง หมายถึง การนำวัสดุในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเข้ามาตกแต่งที่ตัวโครงเสื้อเพื่อสร้างความโดดเด่น

2.8 หลักการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีและความสำคัญของเครื่องแต่งกาย

2.8.1 การแต่งกายทำหน้าที่ป้องกันความร้อนและความเย็นรวมทั้งป้องกันอันตรายจากภายนอกหน้าที่ดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่ทางด้านกายภาพและเป็นหน้าที่และเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการใช้เครื่องแต่งกาย

2.8.2 การแต่งกายเพื่อความสวยงามเพื่อความพึงพอใจของตนเองและผู้อื่น เช่น การแต่งกายในวาระโอกาสต่าง ๆ งานเฉลิมฉลองเทศกาล ซึ่งในด้านหนึ่งเป็นการใช้เครื่องแต่งกายเป็นตัวแบ่งช่วงระยะเวลาพิเศษออกจากช่วงเวลาปกติด้วย

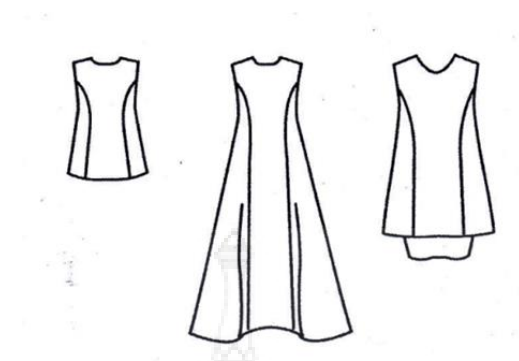
2.8.3 การแต่งกายเพื่อบ่งบอกสถานภาพทางสังคม เช่น ชนชั้นสูงต้องแต่งกายให้สง่างาม ทหารจะต้องแต่งเครื่องแบบให้ดูหน้าเกรงขามในแง่เครื่องแต่งกายจะทำหน้าที่เป็นเครื่องแบ่งชั้น วรรณะ และสถานภาพทางสังคมไปพร้อม ๆ กัน เช่น สังคมไทยในอดีตจะมีการห้ามคนธรรมดาใช้เสื้อผ้าสีแดงและสีทองเพราะถือว่าเป็นสีของเจ้านาย เป็นต้น

2.8.4 การแต่งกายเพื่อดึงดูดใจเพศตรงข้าม ซึ่งเป็นหน้าที่ของการแต่งกายในทั้งหญิงและชาย ในแง่การแต่งกายจะถูกเป็นเครื่องมือชิ้นหนึ่ง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม แนวคิดต่าง ๆ ในการสร้างสารโฆษณาจะวางอยู่บนหลักของหน้าที่เป็นส่วนมาก

2.8.5 การแต่งกายเพื่อใช้แสดงประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การสวมใส่ชุดไทยในงานประเพณีต่าง ๆ เครื่องแต่งกายนั้นนับว่าเป็นสินค้าที่มีอายุการใช้งานที่สั้นทำให้ผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าใหม่ ๆ การเปลี่ยนเครื่องแต่งกายใหม่ของคนสมัยใหม่มักจะไม่ได้เกิดมาจากอายุการใช้งานที่หมดสภาพของสินค้าแต่เป็นเพราะอิทธิพลของแฟชั่นที่เป็นสัญญาณบ่งบอกว่าชุดเก่านั้นล้าสมัยแล้วและจำเป็นต้องแต่งตัวให้ทันสมัย

2.9 ลักษณะของโครงร่างเครื่องแต่งกาย

โครงร่างเครื่องแต่งกาย หมายถึง โครงของเสื้อผ้า หรือภาพร่าง/เส้นกรอบที่ไม่มีรายละเอียดข้างใน แรงบันดาลใจหรือที่มาในการออกแบบโครงเสื้อ อาจมีการเลียนแบบหรือต่อยอดมาจากแนวคิดที่หลากหลาย การทำความเข้าใจที่มาของโครงร่างจะช่วยให้สามารถทราบถึงองค์ประกอบที่สามารถนำมาใช้ร่วมกันในการออกแบบทั้งลักษณะ เส้นสาย

แพทเทิร์น การตัดต่อ การตกแต่งใช้วัสดุประกอบ การใช้สี

ภาพ 29 โครงร่างแบบพริ้นเซส (Princess Line)

(ที่มา : พัดชา อุทิสวรรณกุล. 2549 : 68)

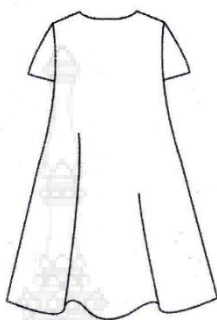
2.9.1 โครงร่างแบบพริ้นเซส (Princess Line) โครงร่างที่รูปทรงของเสื้อผ้าถูกควบคุมโดยตะเข็บหรือรอยต่อที่มีแนวเส้นโค้งเริ่มจากบริเวณทรงอกหรือช่วงไหล่และไล่ต่ำลงมาจนถึงขอบริมผ้า

ภาพ 30 โครงร่างแบบเชอมีส (Chemise Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิสวรรณกุล. 2549 : 68)

2.9.2 โครงร่างแบบเชอมิส (Chemise Line) โครงร่างนี้เป็นแบบที่ตัวลงมาจากหัวไหล่ในช่วงปลายยุค 1950 PalengciagaและGivenchy นับเป็นนักออกแบบแฟชั่นที่ริเริ่มใช้โครงร่างลักษณะนี้เป็นยุคแรกๆ

ภาพ 31 โครงร่างแบบเต็นท์ (Tent Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิสวรรณกุล. 2549 : 69)

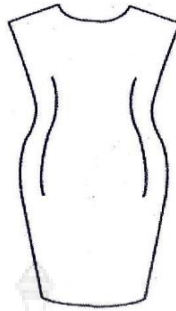
2.9.3 โครงร่างแบบเต็นท์ (Tent Line) โครงร่างนี้จะดูเต็มตัวและนุ่มนวลพลิ้วไหว

ภาพ 32 โครงร่างแบบเอ – ไลน์ (A-Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิสวรรณกุล. 2549 : 69)

2.9.4 โครงร่างแบบเอ – ไลน์ (A-Line) เป็นโครงร่างเสื้อผ้าที่นิยมนำมาเรียกขานเป็นชื่อทรงเครื่องแต่งกายกันมากที่สุดเป็นลักษณะที่ตกลงมาจากหัวไหล่ทั้งสองข้างและแยกเป็นเอกเทศจากเส้นชายผ้า

ภาพ 33 โครงร่างแบบชีธ (Sheath Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิสวรรณกุล. 2549 : 69)

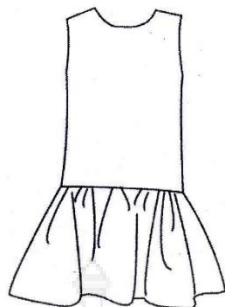
2.9.5 โครงร่างแบบชีธ (Sheath Line) เป็นโครงร่างเสื้อผ้าที่ดูเหมาะสมได้เพราะรูปร่างที่โค้งเว้าหรือรอยตะเข็บซึ่งปรับให้สอดคล้องกับเรือนร่างของผู้สวมใส่

ภาพ 34 โครงร่างแบบเอ็มไพร์ (Empire Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิสวรรณกุล. 2549 : 69)

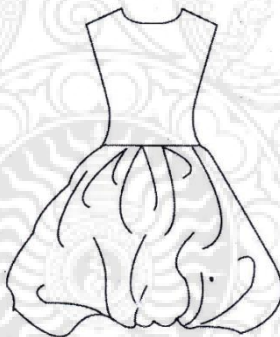
2.9.6 โครงร่างแบบเอ็มไพร์ (Empire Line) โครงร่างเสื้อผ้าแบบนี้เป็นแบบที่มีรอยต่ออยู่ใต้ระดับของทรงอกซึ่งเราจะเห็นแบบเสื้อผ้าลักษณะนี้มากหากย้อนกลับไปในยุค ค.ศ.

ภาพ 35 โครงร่างแบบดรอปเวสต์ (Dropped Waist Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิสวรรณกุล. 2549 : 69 สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

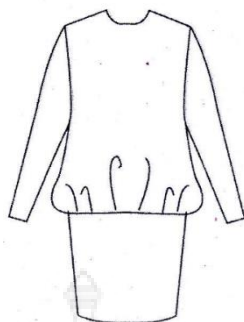
2.9.7 โครงร่างแบบดรอปเวสต์ (Dropped Waist Line) โครงร่างลักษณะนี้จะมีรอยตะเข็บใต้เอวที่ห้อยตกลงมาจนถึงระดับสะโพกและเป็นแนวเฟ้นที่นิยมกันมากในยุค 20

ภาพ 36 โครงร่างแบบบับเบิลหรือฮาเร็ม (Bub-Ble Or Harem Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิสวรรณกุล. 2549 : 69)

2.9.8 โครงร่างแบบบับเบิลหรือฮาเร็ม (Bub-Ble Or Harem Line) เป็นรูปทรงที่ชายกระโปรงพับทบเข้าชายผ้าซึ่งรูปทรงแบบนี้จะใช้เป็นกระโปรงหรือกางเกงก็ได้

ภาพ 37 โครงร่างแบบโบลซอน (Blouson Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิศวรรณกุล. 2549 : 70)

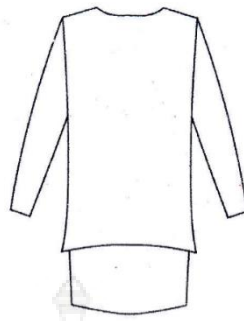
2.9.9 โครงร่างแบบโบลซอน (Blouson Line) โครงร่างแบบนี้เป็นลักษณะที่ใช้ผ้าช่วงบนมากกว่าปกติสำหรับชุดติดกันแล้ว โครงร่างแบบนี้เป็นได้ทั้งชุดติดกันชุดปล่อยสบาย เป็นชุดที่จับรูคบริเวณสะโพกให้เกิดทรงพองช่วงล่างทรงสอบเข้ารูป

ภาพ 38 โครงร่างแบบเชิ้ตเวสต์ (Shirt Waist Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิศวรรณกุล. 2549 : 70)

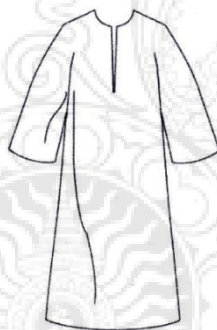
2.9.10 โครงร่างแบบเชิ้ตเวสต์ (Shirt Waist Line) เป็นสไตล์ของชุดที่มีลายละเอียดในลักษณะเดียวกันกับเสื้อเชิ้ตซึ่งจะมีกระดุมติดตั้งแต่ระดับเหนือสะโพกยาวลงไปจนถึงชายเสื้อ

ภาพ 39 โครงร่างแบบทูนิค (Tunic Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิศวรรณกุล. 2549 : 70)

2.9.11 โครงร่างแบบทูนิค (Tunic Line) มีลักษณะเป็นชุดเสื้อกระโปรงสองชั้นเสื้อตัวบนอาจปล่อยชายยาวลงมาถึงสะโพกลักษณะอาจผ่าด้านหน้าแล้วติดกระดุมเป็นคล้ายเสื้อคลุมก็ได้

ภาพ 40 โครงร่างแบบคาฟทาน (Caftan Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิศวรรณกุล. 2549 : 70)

2.9.12 โครงร่างแบบคาฟทาน (Caftan Line) โครงร่างแบบนี้เป็นชุดคลุมยาวจนถึงข้อเท้ามีแนวผ่าที่เส้นอกซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากเครื่องแต่งกายแบบชนชาติโมร็อกโคอาจประดับตกแต่งด้วยเครื่องปักต่าง ๆ

ภาพ 41 โครงร่างแบบเพพล์ม (Peplum Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิศวรรณกุล. 2549 : 70)

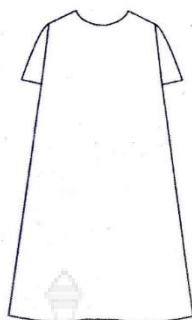
2.9.13 โครงร่างแบบเพพล์ม (Peplum Line) โครงร่างลักษณะนี้จะมีส่วนของผ้าที่บานหรือแผ่ออกจากบริเวณเอว

ภาพ 42 โครงร่างแบบแซ็คหรือพาร์เรล (Sack or Parrel Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิศวรรณกุล. 2549 : 71)

2.9.14 โครงร่างแบบแซ็คหรือพาร์เรล (Sack or Parrel Line) เป็นโครงร่างที่มีแนวปล่อยหลวมโครงสบายๆที่บริเวณสะโพกหรือชายคลุ่มมาสัมผัสผิวกายที่บริเวณชายกระโปรง

ภาพ 43 โครงร่างแบบทราเพซ (Trapeze Line)

(ที่มา : พัดชาอุทิศวรรณกุล. 2549 : 71)

2.9.15 โครงร่างแบบทราเพซ (Trapeze Line) โครงร่างลักษณะนี้จะมีความโดดเด่นที่ชายกระโปรงที่ปล่อยบานออกจากร่างกายเรามากนิยมนเรียกว่าแซค

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเป็นรายละเอียดมากมายซึ่งนักออกแบบเครื่องแต่งกายจะต้องเรียนรู้เริ่มตั้งแต่การรู้จักนำวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการออกแบบ การมีความรู้พื้นฐานและมีทักษะในการนำเส้นและสีมาใช้ในการออกแบบลวดลายใหม่จึงจำเป็นต้องใช้เวลาทำการศึกษาอย่างจริงจังด้วยความมุ่งมั่นและมานะพยายามจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบเครื่องแต่งกายได้อย่างแท้จริง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการตกแต่ง

3.1 แพทเวิร์ค (Patchwork)

การตัดต่อผ้า : แพทเวิร์ค (Patchwork or Pieced Quilt) คือ การนำผ้าที่ตัดเป็นชิ้นๆ เป็นลวดลายต่าง ๆ หรือรูปทรงเลขาคณิตมาเชื่อมต่อกันเป็นผืนใหญ่ หรือเกิดลวดลายซึ่งมีชื่อเรียกแต่ละลายแตกต่างกันไป แพทเวิร์คที่ใช้กันแบบเป็นที่นิยมกันมานาน ได้แก่ สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม จัตุรัส สี่เหลี่ยมผืนผ้าและหกเหลี่ยม

ภาพ 44 การตัดต่อผ้าแบบแพทเวิร์ค

(ที่มา :<http://www.repository.rmutt.ac.th> สืบค้นวันที่ 2 พฤษภาคม 2562)

การเย็บปะติดปะต่อกันส่วนใหญ่มักจะใช้ทำผ้าห่ม แต่ก็สามารถนำไปใช้ทำกระเป๋าแขวนผนังเสื้อแจ็กเก็ตขอบอุณหภูมิมเบากระโปรงเสื้อกั๊กและเสื้อผ้าอื่นๆ ศิลปินสิ่งทอบางคนทำงานด้วยการเย็บปะติด ปะต่อกันมักจะรวมกับการเย็บปักถักร้อยและรูปแบบอื่นๆ ของการเย็บเมื่อใช้ในการทำผ้าห่ม การเย็บปะติด ปะต่อกันที่มีขนาดใหญ่ขึ้นหรือการเย็บปะติดปะต่อกันกลายเป็น "top" ของผ้าห่มสามชั้นชั้นกลางเป็นลูกบอลและชั้นล่างเป็นที่หนุน เพื่อป้องกันไม่ให้ลูกบอลขยับผ่านวมเย็บปะติดปะต่อกันด้วยมือหรือเครื่องจักรมักใช้ผ้าหรือเย็บเพื่อใช้ร่างเพื่อแยกร่างแต่ละร่างที่ทำขึ้นบน pieced หรือเย็บปักถักร้อยอาจเป็นแบบสุ่ม ตรงกันข้ามกับองค์ประกอบของการเย็บปะติดปะต่อกัน

3.2 การสะท้อนน้ำ

ภาพ 45 การสะท้อนน้ำ

(ที่มา : <http://www.repository.rmutt.ac.th/bitstream/handle/สืบค้นวันที่ 2 พฤษภาคม 2562>)

การสะท้อนน้ำแบบธรรมชาติ สามารถสะท้อนน้ำและระบายอากาศและความชื้นได้ทุกประเภทเส้นใยธรรมชาติ รวมถึงผ้าที่มีอุณหภูมิลดลง ทำให้เย็นเมื่อสัมผัสรวมถึงสามารถนำไปออกแบบเสื้อผ้าที่สามารถพับเก็บได้ กันแดดและกันฝน สามารถผลิตได้ทั้งในระบบหัตถกรรมและระบบอุตสาหกรรม สมบัติสะท้อนน้ำด้วยการใช้ซิลิกอนไดออกไซด์และเฮกซะเดคซิลไตรเมทอกซีซิเลน โดยอาศัยเทคนิคการจุ่มอัด-หมัก ขั้นตอนแรกนำซิลิกอนไดออกไซด์ขนาดอนุภาค 14 นาโนเมตร ที่ผ่านการโซนิเคชันในรูปสารแขวนลอย มาจุ่มอัดลงบนผ้าด้วยเครื่องจุ่มอัด โดยที่ตั้งค่าความดันไว้เพื่อให้ได้ร้อยละของผ้าเปียก ที่ร้อยละ 80 ขั้นตอนที่สองนำผ้าที่ได้นั้นไปจุ่มอัดอีกครั้งในสารละลายเฮกซะเดคซิลไตรเมทอกซีซิเลน ต่อจากนั้นนำผ้าใส่ในถุงพลาสติกเก็บไว้ที่อุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 24 ชั่วโมง เพื่อให้เกิดปฏิกิริยาไฮล-เจล ผลจากการเกิดปฏิกิริยาไฮลเจลพบว่าอนุภาคนาโนซิลิกอนไดออกไซด์ถูกดัดแปรให้มีสมบัติไม่ชอบน้ำ ซึ่งพบว่ามุมสัมผัสของน้ำสูงกว่า 120 องศา ซึ่งสอดคล้องกับผลจากกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด พบว่าอนุภาคนาโนที่กระจายอยู่ทั่วพื้นผิวเส้นใยส่งผลให้เส้นใยมีพื้นผิวขรุขระ จากผลการทดลองเป็นการยืนยันว่าพื้นผิวเส้นใยมีความขรุขระมากขึ้นร่วมกับสมบัติไม่ชอบน้ำ ทำให้พื้นผิวผ้ามีสมบัติ

superhydrophobic จากผลการทดลองนี้ภาวะที่เหมาะสมในการเตรียมผ้าสะท้อนน้ำ คือ ซิลิกอนไดออกไซด์ร้อยละ 5 ของน้ำหนัก และเฮกซะเดคซิลไตริเมทอกซีซิลิเลนร้อยละ 3 ของน้ำหนัก ปรับค่าพีเอชเท่ากับ 5 ด้วยกรดอะซิติกเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา และหลังจากการทดสอบซักล้าง 10 ครั้ง ผลที่ได้มุมสัมผัสของน้ำลดลง แต่อย่างไรก็ตามมุมสัมผัสของน้ำสูงกว่า 90 องศา จึงกล่าวได้ว่าพื้นผิวยังมีสมบัติไม่ชอบน้ำ แสดงให้เห็นว่าอนุภาคนาโนยังคงมีความคงทนอยู่บนผ้าซึ่งให้ผลที่น่าพอใจ

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการตกแต่งเครื่องแต่งกาย ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเทคนิคการตกแต่งมากมาย ซึ่งนักออกแบบเครื่องแต่งกายจะต้องเรียนรู้เทคนิคการตกแต่ง รู้จักนำวัสดุอุปกรณ์ตกแต่งที่จำเป็นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการออกแบบ การมีความรู้พื้นฐานและมีทักษะในการนำเส้นและสีมาใช้ในการออกแบบลวดลายใหม่จึงจำเป็นต้องใช้เวลาทำการศึกษาอย่างจริงจังด้วยความมุ่งมั่นและมานะพยายามจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบเทคนิคการตกแต่งเครื่องแต่งกายได้อย่างแท้จริง

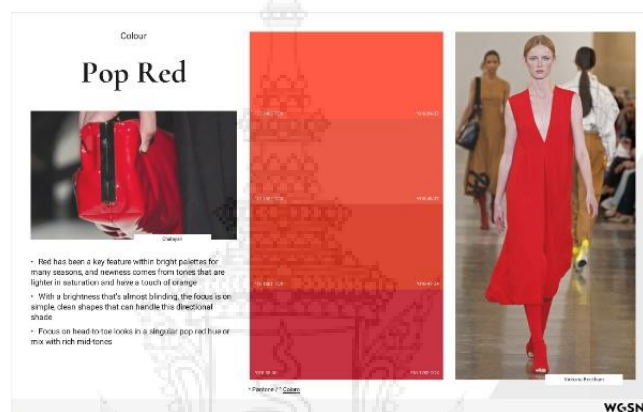
4. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มแฟชั่น S/S 2020

4.1 แนวโน้มแฟชั่น หมายถึง สิ่งที่เข้ามามีบทบาทและมีความสัมพันธ์กับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายในปัจจุบันนี้มีอยู่หลายประการด้วยกันเช่นดนตรีภาพยนตร์ศิลปะวัฒนธรรมของที่ระลึกประจำชาติ เป็นต้น เพราะแฟชั่นเป็นสิ่งที่หมุนอยู่และไม่หยุดนิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไปตามสภาพของสังคมเศรษฐกิจในช่วงนั้นและจะเห็นได้ว่าในโลกปัจจุบันนี้การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของมนุษย์เราได้รับการพัฒนาขึ้นและสไตล์ในการแต่งตัวก็มีหลากหลายมากมาย สำหรับในโลกปัจจุบันผู้วิจัยได้มองเห็นว่าการที่สวมใส่เสื้อผ้าทับซ้อนกันนั้นเป็นการสร้างเสน่ห์เพิ่มเติมเทลและเสื้อผ้านั้นยังสามารถบ่งบอกถึงความโดดเด่นและสถานภาพทางสังคมของผู้แต่งกาย

เมื่อแนวโน้มเข้ามาอยู่ในกระแสหลักแล้ว สิ่งหนึ่งสิ่งใดในจำนวนหลายๆสิ่งอาจเกิดขึ้นได้ แนวโน้มอาจจางหายไป ถ้าผู้บริโภคส่วนใหญ่มีสิทธิที่จะรับหรือปฏิเสธแนวโน้มนั้นเสียก็ได้ แต่ถ้าแนวโน้มนั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาสั้นๆและดึงดูดใจแต่เพียงผู้บริโภคกลุ่มเล็ก ๆ เราเรียกแนวโน้มนั้นว่า แฟลด์ (สิ่งที่นิยมกันชั่วคราวอย่างรุนแรง) ถ้าผู้บริโภคเข้ามาซื้อแนวโน้มนี้ซ้ำหรือซื้อเพื่อชดเชยที่เคยซื้อไปแล้ว แบบที่จะพุ่งขึ้นไปเป็นที่ยอมรับระดับสูงสุดและดำเนินต่อไปอยู่ที่ระดับนั้น ถ้าแบบหรือแนวโน้มยังดำเนินต่อไปนานพอ แนวโน้มก็กลายเป็นคลาสสิก อันหมายถึงแบบที่มีอยู่ตลอดกาลในรูปหนึ่งรูปใด และมีความเหมาะสมที่จะใช้ในหลายโอกาส และเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้บริโภคหลายกลุ่ม หรือแนวโน้มแตกกระจายออกเป็นแนวโน้มจิ๋ว หรือแนวโน้มไมโคร แนวโน้มจิ๋วอาจเป็นการบิดเบือนประเพณีปฏิบัติแนวโน้เดิม หรือคิดค้นใหม่ หรือเป็นการตอบโต้อย่างรุนแรง ทั้งหมดล้วนแต่ทำให้เกิดแนวโน้มขึ้นได้ โดยวิ่งย้อนกลับไปหาขั้นแรกใหม่

4.2 แนวโน้มแฟชั่น 2020

4.2.1 Pop Red เป็นสีแดงที่มีความสำคัญ สดใส ในหลายฤดูกาล ให้สีที่บางเบา ลดการอึดตัวของสีและมีส่วนของสีส้มนผสมมากขึ้น ทำให้มีความสว่างมากขึ้น ไม่มีจุดเด่นหรือจุด โฟกัสที่ชัดเจน ดูเรียบง่ายและสะอาดตา เสื้อผ้าทั้งหมดจึงมีสีแดง ส้ม เป็นส่วนประกอบผสมกับสี ดำที่เข้ามาตัดให้เกิดความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

ภาพ 46 Pop red s/s20

(ที่มา : <https://sslvpn.rmutp.ac.th/=www.wgsn.com>, SSL สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพ 47 Pop red s/s20

(ที่มา : <https://sslvpn.rmutp.ac.th/=www.wgsn.com>, SSL สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

4.2.2 Deep Mulberry ได้รับคุณลักษณะจากเฉดสีที่มีความอึมครึมมากที่สุดของฤดูใบไม้ผลิไปจนถึงการเริ่มต้นของฤดูใบไม้ร่วงที่มีความเด่นชัดของสีม่วง สีแดง และสีน้ำเงิน ผสมกัน เนื้อผ้าจะมีคุณสมบัติสะท้อนแสง เป็นผ้าขนสัตว์ผสมซาติน หรือผ้ากำมะหยี่ โดยชั้นที่มีสีแดงจะจับคู่กับสีดำและโทนสีเย็น ให้ความคลาสสิก

ภาพ 48 Deep Mulberry s/s20

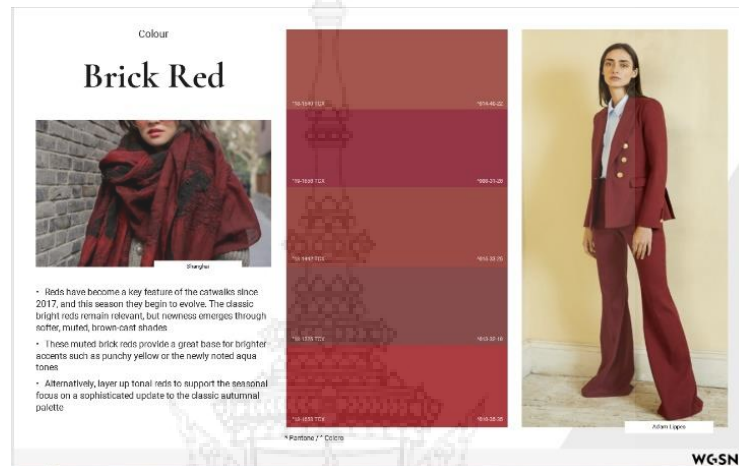
(ที่มา : <https://sslvpn.rmutp.ac.th/=www.wgsn.com>,SSL สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพ 49 Deep Mulberry s/s20

(ที่มา : <https://sslvpn.rmutp.ac.th/=www.wgsn.com>,SSL สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

4.2.3 Brick Red สีแดงกลายเป็นสีที่สำคัญของแคทวอล์กมาตั้งแต่ปี 2017 ในฤดูกาลนี้มีการวิวัฒนาการของสีแดงสดให้เกิดความแปลกใหม่ขึ้นผ่านเฉดสีน้ำตาล ที่มีคามนุ่มนวล สีแดงอิฐ จะผสมกับสีเหลือง และมีสีฟ้าเข้ามาเป็นส่วนผสมด้วย ทำให้ดูซับซ้อนในฤดูใบไม้ร่วงที่มีความคลาสสิก

ภาพ 50 Brick Red s/s20

(ที่มา : <https://sslvpn.rmutp.ac.th/=www.wgsn.com>, SSL สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

ภาพ 51 Brick Red s/s20

(ที่มา : <https://sslvpn.rmutp.ac.th/=www.wgsn.com>, SSL สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562)

5. วิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิตยา วรรณกิตร์. (2558). ได้ทำการศึกษาภูมิปัญญา “ผ้าไหมแพรวาผู้ไทบ้านโพน”: พลวัตและการปรับตัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงภูมิปัญญาให้กลายเป็นทุนทางวัฒนธรรม การทอผ้าแพรวา ของชาวผู้ไทในชุมชนบ้านโพน เริ่มต้นจากการเป็นวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมที่ผู้หญิงชาวผู้ไทส่วนใหญ่ต้องทอผ้าเป็น เพื่อเก็บไว้ใช้สอยในครัวเรือนการใช้ในพิธีกรรมสำคัญ การให้เป็นของกำนัลและการแบ่งปันในรูปแบบอื่น ๆ จากวัตถุประสงค์ของการทอผ้า เพื่อใช้ในวิถีชีวิตประจำวันเป็นวิถีชีวิตหนึ่งในชนบทและเป็นอาชีพที่สำคัญรองลงมาจาก อาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักของชุมชนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทอผ้ากลายเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนที่มีการถ่ายทอดและสะสมอย่างยาวนาน

ต่อมาได้มีการคัดเลือกรูปแบบการทอเพื่อสนองความต้องการของตลาดภายนอกชุมชน การทอผ้าแพรวาจึงถูกพัฒนาและยกระดับขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ จนพัฒนามา เป็นธุรกิจ ในครัวเรือนที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวได้ จากนั้นจึงเกิดการรวมตัวกันเป็นธุรกิจในชุมชน

การทอผ้าไหมแพรวาของผู้ไทตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสะท้อนให้เห็นแบบแผนการผลิตผ้าทอของชุมชนที่สัมพันธ์กับระบบภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชน โดยการใช้กระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่มีการสั่งสมและถ่ายทอดผ่านคติ ความเชื่อและความสัมพันธ์ในครอบครัว ตลอดจนการค้นพบภูมิปัญญาที่มีในชุมชนและนอกชุมชนมาผสมผสานและประยุกต์ให้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมที่มีการสอดแทรกแนวคิดใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการมาโดยตลอด

ธนิศร ยืนยง และ ศยากรณ์ มีแสงแก้ว. (2560). ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวาของชาวผู้ไทเป็นกลุ่มชนที่อพยพมาจากประเทศจีนตอนใต้ ข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ แถบเทือกเขาภูพาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเป็นส่วนใหญ่ โดยยังรักษาวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย และการทอผ้าไหม ผู้หญิงจะถูกฝึกทอผ้าแพรวาตั้งแต่อายุ 9 - 15 ปี ชาวผู้ไทที่ทอผ้าแพรวาส่วนใหญ่จะอยู่ที่บ้านโพน อำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีภูมิปัญญาในการทอผ้าไหมด้วยการเก็บลาย หรือเก็บจิดแบบจกที่มีลวดลายโดดเด่นที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ

และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบการเลือกใช้เส้นไหมน้อย หรือไหมยอดที่มีความกลมมัน ผ้าไหม แพรว่าถือว่าเป็นของล้ำค่าและมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวผู้ไทย จังหวัดกาฬสินธุ์อย่างแท้จริง

นอกจากนี้การทอสดลายที่ใช้สีน้อยเกี่ยวเส้นไหมจะทำให้สามารถเกิดความหลากหลายของสีในแต่ละลายบนผืนผ้าแพรว่าได้ การให้สีเส้นของแต่ละลายแต่ละลายของผ้าแพรจะนิยมสีค่อนข้างเข้ม เช่น เขียว เหลือง น้ำเงิน เป็นต้น คุณลักษณะดังที่กล่าวมานั้นก็คือความเป็นเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะของผ้าแพรในสมัยโบราณที่ทำลายแบบลวดลายหรือเรียกว่า แพรว่าเกาะ

จนปัจจุบันผ้าแพรว่าได้มีการประยุกต์พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเมื่อปี พ.ศ. 2524 ได้มีพระราชดำริให้ขยายหน้าผ้าให้กว้าง ขึ้น เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นผ้าผืนสำหรับตัดเสื้อผ้าได้ อีกทั้งได้เกิดการประยุกต์การทำลายบนผืน ผ้าให้เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและตรงกับตามความต้องการของตลาด โดยทำลายง่ายๆ แบบ จิต มีสองสีคือสีพื้นกับสีที่ลายเรียกว่าแพรว่าล่อง หรือผ้าแพรว่าจกที่มีการเติมสีลายเล็ก ๆ บน ผ้าแพรว่าล่อง ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่า พระองค์ท่านได้ทรงให้ความสนใจการพัฒนาการทอผ้าแพรว่ามา โดยตลอด จนทำให้ผ้าไหมแพรว่ามีความงดงาม มีเสน่ห์ต่อผู้ที่ได้พบเห็นและสัมผัส

จากการศึกษาข้อมูลผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการนำการวิจัยเพื่อการพัฒนารูปแบบเครื่องแต่งกายโดยได้แนวคิดมาจากผ้าไหมแพรว่าผู้ศึกษามีการข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลการสร้างสรรค์เสื้อผ้าสุภาพสตรีรูปแบบชุดลำลองกึ่งทำงาน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 ด้านได้แก่ลักษณะลายบนผ้าไหมแพรว่าสีของผ้าไหมแพรว่าที่นิยมใช้ลักษณะการใช้งานในแต่ละประเภท

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

การพัฒนา รูปแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา เป็นการศึกษาข้อมูลเพื่อนำเสนอรูปแบบเครื่องแต่งสุภาพสตรี โดยศึกษาข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อการพัฒนา รูปแบบชุดสุภาพสตรีให้มีความเหมาะสมกับแนวคิดและสามารถสวมใส่ได้จริง อีกทั้งมุ่งการพัฒนาแนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกายเพื่อการส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบที่สามารถต่อยอดในการผลิต เพื่อการจำหน่ายโดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 วัสดุอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา จำนวน 5 อุปกรณ์ ได้แก่ รังไหม กระดี่ เครื่องกรอผ้า (กงปั่นผ้า) กระสวย กี่ทอผ้า

กลุ่มที่ 2 ผ้าไหมแพรวา

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผ้าแพรวาที่มีการทอด้วยลวดลายดั้งเดิม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผ้าแพรวาที่มีการทอด้วยลวดลาย 3 ลวดลาย ได้แก่ ผ้าแพรวาลายลวง ผ้าแพรวาลายเกาะ ผ้าแพรวาลายจก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบวิเคราะห์ลักษณะเครื่องมือการทอผ้าไหมแพรวา และแบบวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวา ที่มีความสวยงาม โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

แบบวิเคราะห์ลักษณะเครื่องมือการทอผ้าไหมแพรวา

1. โครงร่าง หมายถึง ลักษณะโครงร่างของอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา ทั้งวิเคราะห์จากเส้นรอบนอก
2. รูปแบบ หมายถึง ลักษณะโดยรวมของอุปกรณ์ ส่วนประกอบและการใช้งาน

ตัวอย่าง แบบวิเคราะห์ลักษณะของวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา

ตาราง 1 ตัวอย่างแบบวิเคราะห์ลักษณะของวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
โครงร่าง	
รูปแบบ	
สรุป

แบบวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวา

1. ลวดลาย หมายถึง องค์ประกอบของลวดลายและการรูปแบบการทอบนผืนผ้าไหมแพรวา

2. สี หมายถึง สีที่ปรากฏบนผืนผ้าไหมแพรวา

ตัวอย่าง แบบวิเคราะห์ลักษณะของผ้าไหมแพรวา

ตาราง 2 ตัวอย่างแบบวิเคราะห์ลักษณะของผ้าไหมแพรวา

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
ลวดลาย	
สี	
สรุป	
.....	
.....	

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

งานศึกษานำผ้าไหมแพรวาบ้านโปนมาใช้เป็นวัสดุในการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยนำอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวามาทำการวิเคราะห์เพื่อการสร้างสรรค์รูปแบบ ซึ่งสร้างขึ้นโดยจากงานวิจัยและปรับปรุงมาและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

ก่อนทำการวิเคราะห์ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบหาความและความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวิเคราะห์โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยการนำแบบสอบถามไปขอคำแนะนำตรวจแก้ไขจากคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการและผู้เชี่ยวชาญโดยมี อาจารย์จรัสพิมพ์ วังเย็น อาจารย์นฤพนไพศาลตันติวงศ์และอาจารย์ไกรฤกษ์ วิเศษพันธุ์ เพื่อหาความเที่ยงตรง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลในลักษณะของการผสมผสาน การศึกษาจากเอกสารการศึกษาภาคสนามและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมภาคสนาม คือ การศึกษาข้อมูลจากหอสมุดแห่งชาติรวมถึงข้อมูลจาก หอสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้แก่ข้อมูลจากเว็บไซต์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนาารูปแบบเครื่องแต่งกายโดยได้แนวคิดมาจากผ้าไหมแพรวา ผู้ศึกษามีการข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลการสร้างสรรค์เสื้อผ้า สุกภาพสตรีรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ การวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ โครงร่างและรูปแบบ วิเคราะห์ผ้าไหมแพรวา ลวดลายและสี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การออกแบบเครื่องแต่งกายชุดปาร์ตี้แวร์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจาก ผ้าไหมแพรวา บ้านโปง จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวาในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาได้ศึกษาผ้าไหมแพรวา บ้านโปง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษา 2 ประเด็น ได้แก่

วิเคราะห์ลักษณะวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา โดยซึ่งศึกษาข้อมูล ดังนี้

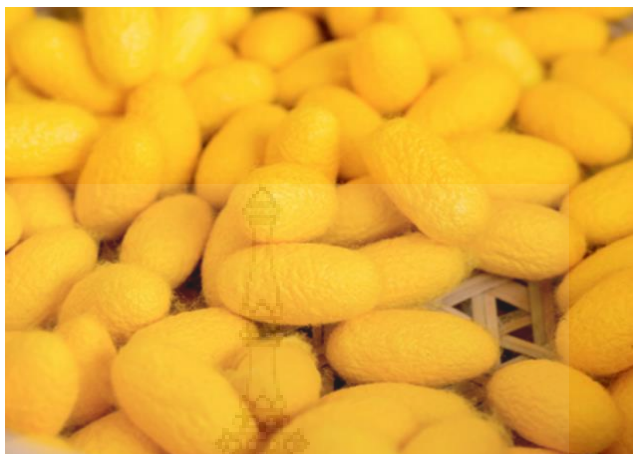
1. โครงร่าง หมายถึง ลักษณะโครงสร้างของอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา ทั้งวิเคราะห์จากเส้นรอบนอก

2. รูปแบบ หมายถึง ลักษณะโดยรวมของอุปกรณ์ ส่วนประกอบและการใช้งาน

ผลการวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา

จากการวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา จำนวน 5 รูป มีผลการวิเคราะห์ของลักษณะของโครงร่าง และรูปแบบ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบชุดสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

การวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าแพรวา ภาพที่ 1 รังไหม

ภาพ 52 รังไหม

(ที่มา : <http://www.honeycocoon.com/2015/10/cocoon-soap/> สืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2562)

ตาราง 3 การวิเคราะห์รังไหม

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
โครงสร้าง	มีลักษณะเส้นกรอบนอกเป็นวงรีที่เรียงซ้อนตัวกัน มีขนาดเล็กและใหญ่ตามลักษณะรูปร่างของตัวไหม
รูปแบบ	ลักษณะโดยรวมที่ปรากฏเป็นวงรี มีลักษณะทึบแสง เนื่องจากมีการห่อหุ้มของเส้นไหมที่หลากหลายเพื่อความปลอดภัยของตัวไหม ลักษณะของรังไหมจะมีความแข็งแรงดั่งมีใยที่เปลือกไหมล้อมรอบรังไหม

สรุป มีลักษณะเส้นกรอบนอกเป็นวงรีที่เรียงซ้อนตัวกัน มีขนาดตามลักษณะรูปร่างของตัวไหม สอดคล้องกับลักษณะโดยรวมที่ปรากฏเป็นวงรี ทึบแสง เนื่องจากมีการห่อหุ้มของเส้นไหมที่หลากหลายเพื่อความปลอดภัยของตัวไหม รังไหมจะมีความแข็งแรงดั่งมีใยที่เปลือกไหมล้อมรอบรังไหม

การวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าแพรวา ภาพที่ 2 กระด้งเลี้ยงไหม

ภาพ 53 กระด้งเลี้ยงไหม

(ที่มา : https://oer.learn.in.th/search_detail/result/110649 สืบค้นวันที่ 24 มิถุนายน 2562)

ตาราง 4 การวิเคราะห์กระด้งเลี้ยงไหม

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
โครงร่าง	มีลักษณะโครงร่างเส้นกรอบนอกเป็นวงกลม ด้านในเป็นโครงร่างขดหอยวนในระยะเท่า ๆ กัน จนเต็มพื้นที่ และมีเส้นตรงวางยึดเส้นขดหอยในลักษณะเส้นกากบาท
รูปแบบ	ลักษณะโดยรวมที่ปรากฏมีการใช้เส้นวงกลมเป็นชั้นคล้ายขดหอยเว้นระยะกัน และมีการตีเส้นตรงเพื่อความคงทนของเส้นขดหอย และให้ตัวไหมมีพื้นที่ในการสร้างรังไหม มีลักษณะ พื้นผิวที่เป็นการจัดการของเส้นเป็นลายจักสาน

สรุป มีลักษณะโครงร่างเส้นกรอบนอกเป็นวงกลม ด้านในเป็นโครงร่างขดหอยวนในระยะเท่า ๆ กัน จนเต็มพื้นที่ และมีเส้นตรงวางยึดเส้นขดหอยในลักษณะเส้นกากบาท โดยสอดคล้องกับลักษณะโดยรวมที่ปรากฏมีการใช้เส้นวงกลมเป็นชั้นคล้ายขดหอยเว้นระยะกัน และมีการตีเส้นตรงเพื่อความคงทนของเส้นขดหอย และให้ตัวไหมมีพื้นที่ในการสร้างรังไหม มีลักษณะ พื้นผิวที่เป็นการจัดการของเส้นเป็นลายจักสาน

การวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าแพรวา ภาพที่ 3 เครื่องกรอผ้า (กงปั่นผ้า)

ภาพ 54 เครื่องกรอผ้า (กงปั่นผ้า)

(ที่มา <https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/3090>

สืบค้นวันที่ 24/มิถุนายน/2562)

ตาราง 5 การวิเคราะห์เครื่องกรอผ้า (กงปั่นผ้า)

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
โครงสร้าง	ลักษณะโครงสร้างของเครื่องสาวไหม มีลักษณะเป็นแกนไขว้กันจนทำให้เกิดเส้นกรอบนอกทรงหกเหลี่ยม โดยมีแกนกลางและฐานเป็นตัวยึดเป็นแนวตั้ง
รูปแบบ	ลักษณะโดยรวมที่ปรากฏ มีลักษณะของเครื่องกรอผ้าที่มีความโปร่ง โดยมีแกนหมุนที่มีเส้นลวดยึดในลักษณะฟันปลา เพื่อให้เส้นไหมถูกพันอยู่บนแกนทรงหกเหลี่ยม

สรุป ลักษณะโครงสร้างของเครื่องสาวไหม มีลักษณะเป็นแกนไขว้กันจนทำให้เกิดเส้นกรอบนอกทรงหกเหลี่ยม โดยมีแกนกลางและฐานเป็นตัวยึดเป็นแนวตั้ง สอดคล้องกับลักษณะโดยรวมที่ปรากฏ มีลักษณะของเครื่องกรอผ้าที่มีความโปร่ง โดยมีแกนหมุนที่มีเส้นลวดยึดในลักษณะฟันปลา เพื่อให้เส้นไหมถูกพันอยู่บนแกนทรงหกเหลี่ยม

การวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าแพรวาภาพที่ 4 กระสวย

ภาพ 55 กระสวย

(ที่มา : <https://nanwoven1661.wordpress.com/> สืบค้นวันที่ 24/มิถุนายน/2562)

ตาราง 6 การวิเคราะห์กระสวย

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
โครงร่าง	ลักษณะ โครงร่าง มีลักษณะเป็นคล้ายเส้นที่เรียวยาว ตรงกลางมีขนาดกว้าง ปลายทั้งสองด้านเรียวแหลมคล้ายกับรูปวงรี และมีเส้นแกนกลางเป็นเส้นตรงเพื่อใส่หลอดด้าย
รูปแบบ	ลักษณะ โดยรวมที่ปรากฏ เป็นกระสวยสำหรับใส่หลอดด้ายในการทอผ้า โดยตรงกลางของกระสวยมีความกว้างเพื่อเจาะช่องสำหรับใส่หลอดด้าย ลักษณะโดยรวมคล้ายกับเรือที่มีปลายสองด้านเรียวเล็กเท่ากัน และมีส่วนตรงกลางที่มีขนาดใหญ่และมีภาพรวมของกระสวยที่สมดุล

สรุป ลักษณะ โครงร่าง มีลักษณะเป็นคล้ายเส้นที่เรียวยาว สองด้านเรียวแหลมคล้ายกับรูปวงรี ตรงกลางเจาะช่องเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมและมีเส้นแกนกลางเพื่อใส่หลอดด้าย สอดคล้องกับลักษณะโดยรวมที่ปรากฏ เป็นกระสวยสำหรับใส่หลอดด้ายในการทอผ้า คล้ายกับเรือที่มีปลายสองด้านเรียวเล็กเท่ากัน และมีส่วนตรงกลางที่มีขนาดใหญ่และมีภาพรวมของกระสวยที่สมดุล

การวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าแพรวา ภาพที่ 5 กี่ทอผ้าไหม

ภาพ 56 กี่ทอผ้าไหม

(ที่มา <https://qsds.go.th/newqssclei/> สืบค้นวันที่ 24/มิถุนายน/2562)

ตาราง 7 การวิเคราะห์กี่ยทอผ้า

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
โครงร่าง	ลักษณะโครงร่างเครื่องทอผ้ามีลักษณะเส้นกรอบนอกเป็นสี่เหลี่ยมจากการจึงเส้นด้ายขึ้น และการร้อยตะกอ ทำให้โครงร่างมีการเชื่อมต่อกันจากการยกตะกอ
รูปแบบ	ลักษณะโดยรวมที่ปรากฏเป็นเครื่องทอผ้าที่มีการร้อยเส้นด้ายขึ้นและการร้อยตะกอ มีเส้นด้ายขึ้นที่เรียงกันและให้ความรู้การเชื่อมต่อกันและการจัดการของเส้น ขณะเดียวกันมีการประสานกันของเส้นด้ายขึ้นจากพื้นที่เอาไว้เรียงเส้นด้ายขึ้นให้เป็นระเบียบ

สรุป ลักษณะ โครงร่างเครื่องทอผ้ามีลักษณะเส้นกรอบนอกเป็นสี่เหลี่ยม จากการจึงเส้นด้ายขึ้น และการร้อยตะกอ ทำให้โครงร่างมีการเชื่อมต่อกันจากการยกตะกอ สอดคล้องกับลักษณะโดยรวมที่ปรากฏเป็นเครื่องทอผ้าที่มีการร้อยเส้นด้ายขึ้นและการร้อยตะกอ มีเส้นด้ายขึ้นที่เรียงกันและให้ความรู้การเชื่อมต่อกันและการจัดการของเส้น ขณะเดียวกันมีการประสานกันของเส้นด้ายขึ้นจากพื้นที่

วิเคราะห์ลักษณะผ้าไหมแพรวา

1. ลวดลาย หมายถึง องค์ประกอบของลวดลายและการรูปแบบการทอบน
ผืนผ้าไหมแพรวา

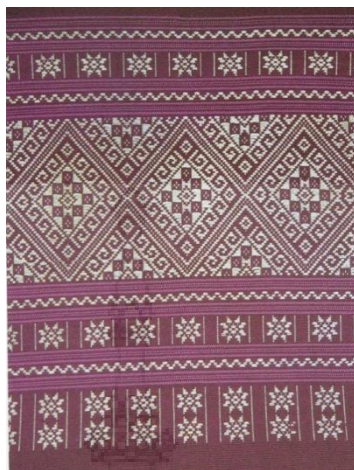
2. สี หมายถึง สีที่ปรากฏบนผืนผ้าไหมแพรวา

ผลการวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวา

โดยจากเกณฑ์การวิเคราะห์ที่กล่าวมาข้างต้นจะทำการวิเคราะห์เพื่อนำมาเป็น
แนวทางในการออกแบบชุดสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์ มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

การวิเคราะห์ผ้าแพรวา ภาพที่ 1 ผ้าแพรวาลายล่อง

ภาพ 57 ผ้าแพรวาลายล่อง

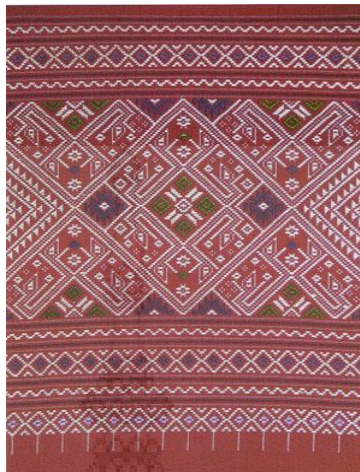
(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ตาราง 8 การวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวาลายล่อง

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
ลวดลาย	ลักษณะลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายล่อง ที่ปรากฏ จะมีลาย3ส่วน ลายปลายเชิง ลายชั้น และลายใหญ่ เหมือนกันทั้งผืน ลวดลายจะเป็นลายดอกไม้และลายขดหอย โดยลายหลักจะมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด เป็นผ้าชิดทั้งผืน
สี	ลักษณะสีที่ปรากฏจะเป็นแบบเรียบง่าย มี2สี สีฟ้าพื้น และลายทอเพียงสีเดียวทั้งผืน

สรุป ลักษณะลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายล่องจะเป็นผ้าชิดทั้งผืน มีลวดลาย3ส่วน คือ ลายเชิงปลาย ลายชั้น และลายหลัก ส่วนใหญ่จะเป็นลายดอกไม้ และมีสีที่เรียบง่าย โดยใช้แค่เพียง2 สี คือสีพื้นผ้าและสีของลวดลายบนผืน

การวิเคราะห์ผ้าแพรวา ภาพที่ 2 ผ้าแพรวาลายจก

ภาพ 58 ผ้าแพรวาลายจก

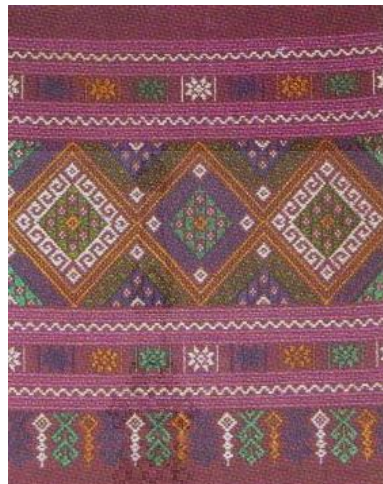
(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ตาราง 9 การวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวาลายจก

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
ลวดลาย	ลักษณะลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายจกที่ปรากฏ มี 3 ส่วน ส่วนปลายเชิง ลายชั้น และลายหลักจะมีการผสมผสานลวดลายต่างๆ ทั้งลายดอกไม้ ลายขดหอย มีลักษณะเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด โดยเพิ่มการจกดอกเป็นบางส่วนของลวดลาย
สี	ลักษณะสีที่ปรากฏจะมีการเพิ่มสีสันเข้ามา 3-4 สี เพื่อให้มีลูกเล่นของสีสันที่สดใสมากขึ้น

สรุป ลักษณะลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายจก จะมีการเพิ่มการจกดอกเข้ามาบนพื้นผ้า บางส่วน และจะเพิ่มสีสันเข้าไป 3-4 สี แล้วแต่ผู้ทอ เพื่อให้ผ้ามีลวดลายและสีสันสดใสมากขึ้น

การวิเคราะห์ผ้าแพรวา ภาพที่ 2 ผ้าแพรวาลายเกาะ

ภาพ 59 ผ้าแพรวาลายเกาะ

(ที่มา :<https://th.wikipedia.org/wiki/ผ้าไหมแพรวา> สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ตาราง 10 การวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวาลายเกาะ

เกณฑ์การวิเคราะห์	การวิเคราะห์
ลวดลาย	ลักษณะลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายเกาะ จะมีการทอทั้งจกและจิด ลวดลายที่ปรากฏจะเน้นลายหลัก โดยในผืนหนึ่งลายหลักอาจจะมีหลายลายในผืนเดียว ลายขึ้น และลายปลายเชิงจะมีลวดลายดอกช่อเชิงปลายที่สวยงามมากขึ้น
สี	ลักษณะสีที่ปรากฏจะมีความหลากหลายของสีสันมากกว่า 4 สีขึ้นไป แต่ผู้ทอ และจะมีสีสันที่สดใสมากยิ่งขึ้น

สรุป ลักษณะลวดลายของผ้าไหมแพรวาลายเกาะ จะมีทั้งการจกและจิดลงบนผืนผ้า ลวดลายจะมีความหลากหลายมากขึ้น โดยลายหลักอาจจะมีมากกว่าลายในผืนเดียว และมีสีสันที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์โครงสร้างและรูปแบบที่ปรากฏวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา นั้นมีโครงสร้างของรูปทรงเรขาคณิต วงกลม วงรี สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และ หกเหลี่ยม

ลักษณะของรูปแบบที่ปรากฏ มีลักษณะของการเชื่อมโยงและการประสานระหว่างเครื่องมือกับเส้นไหมที่ร้อยเรียงกันตามหน้าที่การใช้งานของแต่ละอุปกรณ์ ทำให้เกิดมุมมองของการเชื่อมต่อการขัดของเส้นด้ายและรูปทรง

จากการวิเคราะห์ลวดลายและสีที่ปรากฏบนผ้าไหมแพรวาแบบดั้งเดิม นั้นมีความแตกต่างกันจากลักษณะของการทอ ที่มีทั้งการจิดผ้าเพียงอย่างเดียว และการจกลายผสมเพิ่มเข้าไป สีเส้นที่เลือกใช้ ตั้งแต่ 2 สีขึ้นไป

ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดที่นำหลักการออกแบบมาใช้ประกอบในการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีในรูปแบบปาร์ตี้แวร์โดยนำโครงสร้าง และรูปแบบ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการใช้เทคนิคการตัดต่อผ้าไหมแพรวาลายเกาะและเทคนิคสะท้อนน้ำ เพื่อให้เกิดเป็นรูปแบบเสื้อผ้าที่มีความทันสมัย และลดต้นทุนเครื่องแต่งกายจากผ้าไหมแพรวา สำหรับกลุ่มเป้าหมาย สุภาพสตรีช่วงอายุ 25-35 ปี

แนวคิดในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

การพัฒนาชุดปาร์ตี้แวร์ สำหรับสุภาพสตรีโดยได้รับแรงบันดาลใจจากผ้าไหมแพรวา บ้านโปง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้วิเคราะห์โครงสร้าง รูปแบบ ของวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าในปัจจุบัน ลงบนชุดปาร์ตี้แวร์ สำหรับสุภาพสตรี โดยการใช้เทคนิคการออกแบบรวมถึงการนำเทคนิคการตัดต่อและเทคนิคสะท้อนน้ำมาใช้ในกรออกแบบเพื่อพัฒนาเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีรูปแบบปาร์ตี้แวร์ ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

ภาพ 60 โครงสร้างอุปกรณ์ทอผ้าไหม และ ผ้าไหมแพรวา ทั้ง 3 ลวดลาย

แรงบันดาลใจ (Inspiration)

ได้แรงบันดาลใจจากผ้าไหมแพรวา บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นความงามที่เกิดขึ้นจากฝีมือของชาวภูไท จากการทอผ้าพื้นถิ่นของชาวภูไท โดยสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เป็นมรดกคู่ลูกหลาน ซึ่งจะให้ลวดลายและสีสันที่เป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัว โดยการวิเคราะห์แต่ละ โครงาร่างและรูปแบบ มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบรวมถึงการใช้เทคนิคการตัดต่อ เทคนิคการสะท้อนน้ำ มาสร้างเป็นเสื้อผ้าจากผ้าไหมแพรวา บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพ 61 กลุ่มเป้าหมาย (TARGE GROUP)

กลุ่มเป้าหมาย (TARGE GROUP)

การพัฒนาชุดปาร์ตี้แวร์สำหรับสุภาพสตรี โดยได้รับแรงบันดาลใจจากผ้าไหมแพรวา บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นสุภาพสตรีช่วงอายุ 25-35 ปี ที่ชื่นชอบผ้าไหมแพรวา มีความสนใจในเทคนิคตัดต่อและเทคนิคสะท้อนน้ำ เป็นกลุ่มคนที่มีความทันสมัยและชื่นชอบผ้าพื้นเมือง โดยนำแรงบันดาลใจมาใช้ในการออกแบบเพื่อพัฒนาให้ชุดปาร์ตี้แวร์ให้มีผู้สนใจและชื่นชอบได้เข้าถึงผ้าแพรวาในราคาที่ลดต้นทุนลงได้มากยิ่งขึ้น

สรุปเพื่อทำการออกแบบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล โครงาร่าง รูปแบบ ของวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา และลวดลาย สี ของผ้าไหมแพรวา ทั้งลวดลาย ได้ข้อมูลแบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้

1. รูปแบบเครื่องแต่งกาย

รูปแบบของเครื่องแต่งกายเป็นการนำโครงร่าง รูปแบบวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวามาวิเคราะห์โดยดึงลักษณะที่เป็นจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของโครงร่างที่เป็นรูปทรงที่ชัดเจนมาใช้เป็นแนวทางการออกแบบ โครงร่างและทำผ้าไหมแพรวาลวดลายเกาะมาตัดต่อลงบนชุดสุภาพสตรี รูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์

2. รูปแบบและเทคนิคในการออกแบบ

จากการวิเคราะห์ทั้งหมด พบว่า จากการวิเคราะห์โครงร่างที่ปรากฏบนวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรว ในปัจจุบันนั้นมีโครงร่างของรูปทรงเรขาคณิต วงกลม วงรี สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และหกเหลี่ยม

ลักษณะของรูปแบบที่ปรากฏ มีลักษณะของการเชื่อมโยงและการประสานระหว่างเครื่องมือกับเส้นไหมที่ร้อยเรียงกันตามหน้าที่การใช้งานของแต่ละอุปกรณ์ ทำให้เกิดมุมมองของการเชื่อมต่อการขัดของเส้นด้ายและรูปทรง

ผ้าไหมแพรวาที่เหมาะสมในการนำมาใช้ คือ ผ้าแพรวาลายเกาะ โดยมีการขีดและจกในพื้นเดียว โดยลวดลายจะไม่ซ้ำกันในแต่ละผืน และมีสีสันทันที่หลากหลายมากที่สุด

จากการศึกษาข้อมูลของการใช้วัสดุ มีรายละเอียดดังนี้

จากการศึกษาเนื้อผ้าที่เหมาะสมกับการออกแบบเครื่องแต่งกายสุภาพสตรีรูปแบบชุดปาร์ตี้แวร์จากการวิเคราะห์ โครงร่างควรเป็นผ้าที่มีแข็งและคงตัวเพื่อให้รู้สึกถึง โครงร่างของอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา และเลือกผ้าไหมแพรวาลายเกาะมาตัดต่อลงบนชุดบางส่วน

3. โอกาสและการใช้สอย

การพัฒนาชุดปาร์ตี้แวร์สำหรับสุภาพสตรีโดยได้รับแรงบันดาลใจจากผ้าไหมแพรวา บ้านโปง จังหวัดกาฬสินธุ์ มุ่งเน้นสำหรับสุภาพสตรีที่ออกงานสังสรรค์ปะสังคมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่น่าสนใจและเสริมสร้างความมั่นใจ และเพิ่ม โอกาสในการเข้าถึงผ้าไหมแพรวาได้มากยิ่งขึ้น

4. การใช้เทคนิคตัดต่อและสะท้อนน้ำ

การใช้เทคนิคตัดต่อ เพื่อลดต้นทุนจากการใช้ผ้าไหมแพรวาทั้งชุด นั้นต้องเลือกการวางผ้าไหมแพรวาในส่วนที่น่าสนใจและเป็นจุดเด่นให้กับชุด และ ใช้การต่อผ้าไหมเข้ากับผ้าพื้นในส่วนที่ต้องการ และยังใช้การสะท้อนน้ำเพื่อรักษาคุณภาพของผ้าอีกด้วย

ผลงานการออกแบบ

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 1 ชุดที่ 1

เป็นการออกแบบชุดปาร์ตี้แวร์ที่มีรูปแบบเรียบง่ายเน้นการสไตลิ่ง เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ โดยนำโครงร่างของรังไหมมาเป็นแรงบันดาลใจ โครงร่างโดยรวมในลักษณะ โดยท่อนบนเป็นเสื่อเกาะอกเข้ารูป ตกแต่งด้วยผ้าไหมแพรวาตรงอกด้านซ้ายเพื่อให้เกิดความโดดเด่น แขนมีลักษณะไม่เท่ากัน แขนซ้ายมีลักษณะเป็นผ้าชีทुरुเข้ารูปยาวถึงข้อมือ แขนขวามีลักษณะพองแบบแขนมีลอน (Melon) กระโปรงแบบทรงดินสอ (Pecdil) ยาวระดับเข่า

ภาพ 62 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 1

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 1 ชุดที่ 2

เป็นการออกแบบชุดปาร์ตี้แวร์ที่มีรูปแบบเรียบง่ายของการเน้นการสไลต์ลิ่ง เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ โดยนำโครงสร้างของกระดิ่งเลี้ยงใหม่มาเป็นแรงบันดาลใจ โครงร่างโดยรวมในลักษณะ โครงร่างแบบเอมไพร์ (Empire Line) โดยท่อนบนเป็นเสื่อเกาะอกเข้ารูป ตกแต่งด้วยผ้าไหมแพรวาเพื่อให้เกิดจุดเด่น ตัดต่อที่ใต้อก แขนมีลักษณะพองทั้ง 2 แขนเท่ากัน ส่วนของกระโปรงจะมีลักษณะ โครงร่างมาจากการตัดทอนของ โครงร่างกระดิ่ง มีลักษณะ โครงร่างแบบ เอไลน์ (A Line) กระโปรงชั้นนอกเป็นผ้าชีทูลูช่อนอีกหนึ่งชั้น ความยาวระดับต้นขา

ภาพ 63 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 2

ผลงานการออกแบบในคอลเลกชันที่ 1 ชุดที่ 3

เป็นการออกแบบชุดปาร์ตี้แวร์ ที่มีรูปแบบเรียบง่ายเน้นการสไตลิ่ง เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ โดยนำโครงร่างของเครื่องกรองด้าย มาเป็นแรงบันดาลใจ โครงร่างโดยรวมในลักษณะ โครงร่างแบบชีธ (Sheath Line) โดยท่อนบนเป็นเสื้อมีลักษณะผ้าไขว้กันโชว์ร่องอก ตกแต่งด้วยผ้าไหมแพรวา ด้านหน้าของตัวเสื้อ ชายกระโปรงตกแต่งแบบ โครงร่างแบบ บับเบิลหรือฮาเร็ม (Bub-Ble Or Harem Line) ความยาวระดับเข่า ที่ตัดทอนมาจากลักษณะของเครื่องกรองด้าย

ภาพ 64 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 3

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 1 ชุดที่ 4

เป็นการออกแบบชุดปาร์ตี้แวร์ ที่มีรูปแบบเรียบง่ายเน้นการสไตลิ่ง เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ โดยนำโครงร่างของกระสวย มาเป็นแรงบันดาลใจ โครงร่างโดยรวมในลักษณะโครงร่างแบบชีธ (Sheath Line) โดยท่อนบนเป็นเสื้อมีลักษณะเกาะอกเข้ารูปเว้าช่วงหน้าท้อง ตกแต่งด้วยผ้าไหมแพรวาทั้งตัวเสื้อ กางเกงทรง แพค (pegged) ปลายขาเรียวเล็ก ระดับข้อเท้า ที่ตัดทอนมาจากลักษณะของโครงร่างของกระสวย และมีการตัดต่อผ้าวางเป็นเส้นตรงกลาง ที่ได้มาจากปกนกลางสำหรับใส่หลอดค้าย

ภาพ 65 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 4

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 1 ชุดที่ 5

เป็นการออกแบบชุดปาร์ตี้แวร์ ที่มีรูปแบบเน้นการสไตลิ่ง เพิ่มลูกเล่นความพองเข้าไป เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ โดยนำโครงสร้างของกีทอผ้า มาเป็นแรงบันดาลใจ โครงร่างโดยรวมในลักษณะ โครงร่างแบบ บุปพรอท (Bouffant) โดยท่อนบนเป็นเสื้อมีลักษณะ เป็นคอวีผ่าลึก โข้วหน้าอก ตกแต่งด้วยผ้าไหมแพรวาทั้งตัวเสื้อ แขนมีลักษณะพองทั้งสองข้าง เพิ่มลูกเล่นด้วยชายระบาย สวมใส่พร้อมกับสร้อยคอ ตกแต่งด้วยผ้าไหมแพรวา กระโปรงชีทรูมีชายระบาย ใส่สู่ม้วน ด้านในเพื่อเพิ่มความพองให้ดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ภาพ 66 ผลงานการออกแบบ แบบที่ 5

ภาพ 67 ภาพรวมผลงานการออกแบบ

สรุปผลการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 1

การพัฒนาชุดปาร์ตี้แวร์สำหรับสุภาพสตรี ด้วยเทคนิคการตัดต่อและเทคนิคสะท้อนน้ำ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากโครงสร้างของวัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหม ออกแบบเป็นคอลเลคชั่นทั้งหมดจำนวน 5 ชุด รูปแบบ

เครื่องแต่งกาย มุ่งเน้นสำหรับสุภาพสตรีที่ออกงานสังสรรค์พบปะสังคมที่ชื่นชอบผ้าไหมแพรวา โดยรูปแบบของเครื่องแต่งกายเป็นการนำโครงสร้าง รูปแบบ ของวัสดุและอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา 5 ชนิด มาวิเคราะห์โดยดึงลักษณะที่เป็นจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของโครงสร้างที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตพื้นฐานมาใช้ในเป็นแนวทางในการออกแบบ และดึงเอาแนวโน้มแฟชั่น S/S 20 นำมาใช้ออกแบบร่วมด้วย เพื่อให้มีความทันสมัยมากขึ้น และใช้เทคนิคตัดต่อและเทคนิคสะท้อนน้ำ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต และ ทำให้ผู้ที่บริโภคเข้าถึงเอกลักษณ์ของผ้าไหม และได้มีโอกาสสวมใส่เสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหมแพรวามากขึ้น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาชุมชนผู้ผลิตผ้าไหมแพรวา และชุดสุภาพสตรีรูปแบบปาร์ตี้แวร์ ให้มีความแตกต่างจากท้องตลาดทั่วไป

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 2 ชุดที่ 1

จากการวิเคราะห์ภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าลักษณะของโครงร่างอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา ลักษณะคล้ายเส้นโครงร่างของรังไหม จึงนำลักษณะเด่นดังกล่าวมาใช้ในการสร้างโครงร่างของชุดในรูปแบบเลขาคณิต โดยชุดจะเป็นเดรสทรงกางเกง ส่วนบนจะเป็นเกาะอกพร้อมแขนช่วยเปิดไหล่คล้ายรังไหมและวางองค์ประกอบของชุดก่อนบนแบบสมมูล ใช้เทคนิคตัดต่อด้วยผ้าไหมแพรวาวางบนชุด

ภาพ 68 ผลงานออกแบบ แบบที่ 1

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 2 ชุดที่ 2

จากการวิเคราะห์ภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าลักษณะของโครงร่างอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา ลักษณะคล้ายเส้นโครงร่างของรังไหม จึงนำลักษณะเด่นดังกล่าวมาใช้ในการสร้างโครงร่างของชุดในรูปแบบทรงเลขาคณิต โดยชุดจะเป็น 2 ชั้น ส่วนบนเป็นเสื้อแขนกุด คอตั้ง และแหวกส่วนของหน้าท้องและส่วนล่างจะเป็นกางเกงขายาว ตรงปลายกางเกงจะเว้าคล้ายกระสวยทั้ง 2 ข้าง และวางองค์ประกอบของชุดท่อนบนแบบสมดุล ใช้เทคนิคตัดต่อด้ายผ้าไหมแพรวาลงบนชุด

ภาพ 69 ผลงานออกแบบ แบบที่ 2

ผลงานการออกแบบในคอลเลกชันที่ 2 ชุดที่ 3

จากการวิเคราะห์ภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าลักษณะของโครงร่างอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา ลักษณะคล้ายเส้นโครงร่างของรังไหม จึงนำลักษณะเด่นดังกล่าวมาใช้ในการสร้างโครงร่างของชุดในรูปทรงเลขาคณิต โดยชุดจะเป็นเสื้อติดกับกระโปรง ส่วนบนเสื้อจะแหวกส่วนของหน้าอกลงมา แขนจะเป็นการจับกลับให้พองทั้ง 2 ด้าน หน้า-หลัง คล้ายเครื่องสาวไหม ส่วนล่างเป็นกระโปรงดินสอด และวางองค์ประกอบของชุดท่อนบนแบบสมดุล ใช้เทคนิคตัดต่อด้วยผ้าไหมแพรวาลงบนชุด

ภาพ 70 ผลงานออกแบบ แบบที่ 3

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 2 ชุดที่ 4

จากการวิเคราะห์ภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าลักษณะของโครงร่างอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา ลักษณะคล้ายเส้นโครงร่างของรังไหม จึงนำลักษณะเด่นดังกล่าวมาใช้ในการสร้างโครงร่างของชุดในรูปแบบทรงเลขาคณิต โดยชุดจะเป็นเสื้อติดกับกระโปรง ส่วนบนเป็นเสื้อคอตั้ง แขนกุดและแขนทรงกระบอก ตัวเสื้อมีการอัดฟิฟฟ้าอีกชั้น คล้ายกับเครื่องทอไหม ส่วนล่างเป็นกระโปรงทรงเอ เย็บเข้ากับกระโปรงอัดฟิฟฟ้า และวางองค์ประกอบของชุดท่อนบนแบบสมดุล ใช้เทคนิคตัดต่อด้วยผ้าไหมแพรวาลงบนชุด

ภาพ 71 ผลงานออกแบบ แบบที่ 4

ผลงานการออกแบบในคอลเลคชั่นที่ 2 ชุดที่ 5

จากการวิเคราะห์ภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าลักษณะของโครงร่างอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา ลักษณะคล้ายเส้นโครงร่างของรังไหม จึงนำลักษณะเด่นดังกล่าวมาใช้ในการสร้างโครงร่างของชุดในรูปแบบเลขาคณิต โดยชุดจะเป็นราตรี ส่วนบนจะเป็นเกาะอกพร้อมจับกลีบตรงหน้าอก ส่วนล่างจะเป็นกระโปรงทรงสู่มพร้อมแยกเป็นชั้น ๆ คล้ายกับกระดิ่งเลี้ยงไหม และวางองค์ประกอบของชุดท่อนบนแบบสมดุล ใช้เทคนิคตัดต่อด้วยผ้าไหมแพรวาลงบนชุด

ภาพ 72 ผลงานออกแบบ แบบที่ 5

ภาพ 73 ภาพรวมผลงานการออกแบบ

สรุปผลการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 2

การพัฒนาชุดปาร์ตี้แวร์ สำหรับสุภาพสตรี ด้วยเทคนิคการตัดต่อและเทคนิคสะท้อนน้ำ ได้รับแรงบันดาลใจจาก โครงร่างของอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา ออกแบบเป็นคอลเลคชั่น ทั้งหมด จำนวน 5 ชุด รูปแบบ

เครื่องแต่งกาย มุ่งเน้นสำหรับสุภาพสตรีที่ออกงานสังสรรค์พบปะสังคมที่ชอบในตัวผ้าไหมแพรวาและโครงร่างของอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา โดยรูปแบบของเครื่องแต่งกายเป็นการนำโครงร่าง รูปแบบ ของอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา 5 รูปมาวิเคราะห์โดยดึงลักษณะที่เป็นจุดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของ โครงร่างที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตพื้นฐานมาใช้ในเป็นแนวทางในการออกแบบ และดึงเอาสีจากอินสปายเรชั่นร่วมกับแนวโน้มนิยมสีแฟชั่นเพื่อให้ทันสมัยเข้ากับปัจจุบัน เพิ่มเทคนิคตัดต่อ เพื่อสร้างความรู้สึกถึงเอกลักษณ์ของผ้าไหมแพรวาให้ชัดเจนยิ่งขึ้นอีกทั้งยังช่วยพัฒนาชุดสุภาพสตรีรูปแบบปาร์ตี้แวร์ ให้มีความแตกต่างจากท้องตลาดทั่วไป

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาโครงการการพัฒนารูปแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา ผู้ศึกษาได้ทำการสรุปและอภิปรายผลดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลวดลายและภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อออกแบบเครื่องแต่งกายที่สะท้อนความงามของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา

ที่มาของปัญหา

ปัจจุบันผ้าไหมแพรวานำมาใช้กันเฉพาะกลุ่มคน และส่วนมากจะใช้เฉพาะงานวันสำคัญ และสืบทอดต่อกันมาในครอบครัวเท่านั้น เนื่องจากต้องใช้ทักษะในการทอ อีกทั้งผ้าที่ใช้เวลาทอค่อนข้างนาน เนื่องจากเทคนิคการทอเป็นการทอผ้าจิตรกรรมจาก จึงทำให้มีราคาสูง จึงมีผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม

แนวทางการแก้ไขปัญหา

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการนำผ้าแพรวามาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยนำผ้าแพรวามาออกแบบร่วมกับเทคนิคการตัดต่อ เพื่อการสร้างสรรค์รูปแบบที่สะท้อนภูมิปัญญาผ้าไหมแพรวา ร่วมกับการนำเสนอรูปแบบที่สามารถลดต้นทุนและความงามของเอกลักษณ์ผ้าแพรวา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงรูปแบบการแต่งกายที่ผลิตจากผ้าไหมแพรวา และยังคงคุณค่าทางความงามของเส้นไหมแพรวา ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวภูไท จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการหลักการออกแบบและแนวโน้มแฟชั่น

3.ศึกษาเทคนิคการตกแต่งเครื่องแต่งกาย

ขอบเขตของการออกแบบ

- 1.ออกแบบชุดสำหรับสุภาพสตรีในช่วงอายุ 25-35 ปี
- 2.ออกแบบชุดสำหรับสุภาพสตรีโดยนำเอาผ้าไหมแพรวามาใช้ในการตัดต่อบางส่วนลงบนเสื้อผ้า

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 วัสดุอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา จำนวน 5 อุปกรณ์ ได้แก่ รังไหม กระดั่ง เครื่องกรอผ้า (กงปั่นด้าย) กระสวย กี่ทอผ้า

กลุ่มที่ 2 ผ้าไหมแพรวา

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผ้าแพรวาที่มีการทอด้วยลวดลายดั้งเดิม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผ้าแพรวาที่มีการทอด้วยลวดลาย 3 ลวดลาย ได้แก่ ผ้าแพรวาลายล่อง ผ้าแพรวาลายเกาะ ผ้าแพรวาลายจก

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบวิเคราะห์ 2 แบบ ได้แก่ การวิเคราะห์วัสดุและอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา โดยแบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ 2 ด้าน

โครงร่าง ที่ปรากฏบนอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวา นั้นมีลักษณะเป็นรูปทรงเรขาคณิต วงกลม วงรี สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และ หกเหลี่ยม ที่เกิดจากการออกแบบอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการทอผ้า

รูปแบบ ลักษณะของการเชื่อมโยงและการประสานระหว่างวัสดุและอุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับการทอผ้าไหมแพรวา

การวิเคราะห์ผ้าไหมแพรวา โดยแบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ 2 ด้าน

ลวดลาย มีลักษณะการทอ จกและจิด บนพื้นผ้า โดยลักษณะของลายจะมี ลายหลัก ลายคั่น และ ลายปลายเชิงผ้า ผสมผสานกันบนพื้นผ้า

สี มีสีสันมากกว่า 2 สีขึ้นไป โดยสีสันจะอยู่บนลวดลายหลากหลายสีสัน เพื่อให้พื้นผ้ามีความสวยงาม และ น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นได้นำผลการวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบชุดปาร์ตี้แวร์ สำหรับสุภาพสตรีด้วยเทคนิคการตัดต่อ โดยนำโครงร่างของอุปกรณ์ทอผ้าไหมแพรวามาออกแบบเป็นคอลเลกชันจำนวน 2 คอลเลกชัน รูปแบบเครื่องแต่งกาย มุ่งเน้นสำหรับสุภาพสตรี โดยนำโครงร่างรูปแบบ ของอุปกรณ์การทอผ้าไหมแพรวา ถึงลักษณะเด่นและเป็นเอกลักษณ์ของโครงร่างที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตพื้นฐานมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ และนำมาใช้ออกแบบร่วมด้วยและดึงเอาสีจากแรงบันดาลใจ ร่วมกับแนวโน้มแฟชั่น ss20/20 เพิ่มเทคนิคตัดต่อ เพื่อสร้างความรู้สึถึงเอกลักษณ์ของผ้าไหมแพรวาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาชุดสุภาพสตรีรูปแบบปาร์ตี้แวร์ให้มีความทันสมัยมากขึ้น และใช้เทคนิคตัดต่อเพื่อลดต้นทุนในการผลิต และ ทำให้ผู้ที่บริโภคเข้าถึงเอกลักษณ์ของผ้าไหมแพรวา และได้มีโอกาสสวมใส่เสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหมแพรวามากขึ้น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาชุมชนผู้ผลิตผ้าไหมแพรวาอีกด้วย

ภาพ 74 ผลงานการออกแบบคอลเลกชันที่ 1

ภาพ 75 ผลงานการออกแบบคอลเลกชันที่ 2

อภิปรายผล

จากการศึกษาและการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดปาร์ตี้แวร์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ภูมิปัญญาผ้าไหมแพรวา ด้วยการนำผ้าแพรวามาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยนำมาออกแบบร่วมกับเทคนิคการตัดต่อ เพื่อการสร้างสรรค์รูปแบบที่สะท้อนภูมิปัญญาผ้าไหมแพรวาด้วยการนำเสนอรูปแบบที่สามารถลดต้นทุนและคงความงามของเอกลักษณ์ผ้าแพรวา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงรูปแบบการแต่งกายที่ผลิตจากผ้าไหมแพรวาและยังคงคุณค่าทางความงามของเส้นผ้าแพรวาภูมิปัญญาของชาวภูไท จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการพัฒนารูปแบบดังกล่าวเป็นการนำเสนอแนวทางการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มุ่งส่งเสริมการสวมใส่ที่เหมาะสมกับกาลเทศะ วัยและโอกาสต่าง ๆ โดยการนำเสนอรูปแบบเครื่องแต่งกายที่ผ่านการศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสร้างสรรค์ไว้จนสืบทอดมาเป็นมรดกวัฒนธรรมให้แก่ชนรุ่นหลังนำมาศึกษาเรียนรู้ในสุนทรียะแห่งความงดงามของเอกลักษณ์วัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมด้วยการสร้างสรรค์ต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์อย่างมีคุณค่าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมในการสร้างรูปแบบและแนวคิดของผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

- 1.ควรศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้ผ้าทอพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์มาต่อยอดเพื่อการเพิ่มมูลค่า
- 2.ควรส่งเสริมให้นักออกแบบรุ่นใหม่นำแนวคิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาต่อยอดสู่สินค้าที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ให้กับชุมชน

บรรณานุกรม

- ชมพิศ ปิ่นเมือง. (2554). **ผ้าไหมแพรวาบ้านโพนของดีอีสานสู่แบรนด์ดังอิตาลี.** (ปีที่ 10).
กรุงเทพฯ:ธุรกิจ.
- ณัฐพงษ์ ประชากุล. (2550). **ผ้าไหมแพรวาบ้านโพนโอทอป 5 ดาวระดับประเทศ.** (ปีที่ 16).สยามรัฐ: ศรีศรีบ้าน โพน.
- ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. (2526). **ภูไท.** กรุงเทพมหานคร: อักษรสยามการพิมพ์.
- ธนิศร ยืนยงและศยาภรณ์ มีแสงแก้ว. (2560). **ผ้าไหมแพรวาของชาวผู้ไท.** (ปีที่ 11).
ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- นิตยา วรรณกิตร์. (2558). **ภูมิปัญญา “ผ้าไหมแพรวาผู้ไทบ้านโพน”: พลวัตและการปรับตัว.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- สิทธิชัย สมานชาติ. (2553). **มรดกทางวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาคุณค่าผ้าแพรวาผืนงามชาวภูไท.** (ปีที่ 12). จังหวัดกาฬสินธุ์.
- สิทธิชัย สมานชาติ. (2556). **ผ้าทอชาติพันธุ์ภูไท: การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและการต่อยอดภูมิปัญญา.** โรงแรมพูลแมน จังหวัดขอนแก่น.
- สุภาวดี ตุ่มเงิน. (2538). **การทอผ้าแพรวาที่บ้านโพนอำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาไทยคดีศึกษา (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ ชีรสาศวัตและณรงค์ อุปัญญา. (2558). **ประวัติศาสตร์หมู่บ้านภูไทกรณีศึกษา.** (ปีที่ 13). บ้านหนองโอใหญ่ ตำบลโนนยาง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร.
- เสรี พงศ์พิศ. (2536). **วัฒนธรรมพื้นบ้าน:รากฐานการพัฒนา.** กรุงเทพมหานคร.
แหล่งที่มา : file:///C:/Users/Administrator/Downloads (สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

สรฤทธิ จันสุข. (2552). การศึกษาตัวชี้วัดการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง. (ปีที่ 11). อุบลราชธานี : วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์นัน ทิยา จันทรอ่อนและสุดใจศรีบ้านโพน. (2545). รายงานการวิจัย
เรื่องรูปแบบศิลปะและการจัดการผ้าทอที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งและการพึ่งตนเอง
ของชุมชนท้องถิ่นศึกษากรณีผ้าไหมแพรวาสายวัฒนธรรมผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์.

มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

แหล่งที่มา : file:///C:/Users/Administrator/Downloads/56313-Article%20Text-
130966-1-10-20160504.pdf (สืบค้นวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562)

ภาคผนวก

ภาพแบบสเก็ตช์ชุดคอลเลกชันที่ 1

ภาพแบบสเก็ตช์ชุดคอลเลกชันที่ 2

ภาพถ่าย lookbook คอลเลคชั่นที่ 1

ภาพถ่าย lookbook คอลเลคชั่นที่ 2

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลกชันที่ 1 ชุดที่ 1

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลกชันที่ 1 ชุดที่ 2

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 1 ชุดที่ 3

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 1 ชุดที่ 4

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 1 ชุดที่ 5

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 2 ชุดที่ 1

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลกชันที่ 2 ชุดที่ 2

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลกชันที่ 2 ชุดที่ 3

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลกชันที่ 2 ชุดที่ 4

ภาพผลงานการออกแบบคอลเลคชั่นที่ 2 ชุดที่ 5

ประวัติผู้จัดทำแฟชั่นนิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล นางสาวฐิติวรรณ โพนะทา
วัน/เดือน/ปีเกิด 20 มีนาคม 2540
ที่อยู่ปัจจุบัน 43/81 หมู่บ้านยูงทองธานี ม.6 ซ.สุขาประชาสรรค์ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
ประวัติการศึกษา ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อ-นามสกุล นางสาวอาทิตย์ ยี่งำเริญ
วัน/เดือน/ปีเกิด 27 กรกฎาคม 2540
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 174 ถนนจรัญสนิทวงศ์ ซอย 4 แขวง วัดท่าพระ เขต บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600
ประวัติการศึกษา ปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร